

**SINTEZA**  
**propunerilor și recomandărilor**  
**la proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022,**  
**recepționate în cadrul consultărilor publice din data de 9 septembrie 2021**  
**Domeniul „Infrastructură și dezvoltare regională”**

Participantul la consultare publică	Secțiunea la care sunt propuneri/recomandări	Conținutul propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Agenția de Stat a Drumurilor		În calitate de devizier atestat în construcții aduc la cunoștința Dvs că Republica Moldova, începând cu 1 ianuarie 2021 a trecut la standardele europene. Odată cu această trecere, devizierii întâlnesc obstacole foarte mari la întocmirea devizului de cheltuieli prin metoda de resurse. Majoritatea normelor de consum nu mai corespund realității, iar clasa betonului, mortarului, oțelului ș.a. în denumirea nomenclatorului de deviz este indicată conform standardelor GOST. Având în vedere faptul că Republica Moldova nu are capacitatea de a elabora norme de consum, e nevoie urgent de preluat aceste norme de la alte state europene.	<b>Se acceptă</b> Propunerea va fi inclusă în planul tematic de elaborare a documentelor normative în construcții pentru anul 2022 (Conform HG nr.1436/2008).
		În rezultatul reorganizării cu lichidarea Ministerului Construcțiilor a fost sistată elaborarea documentelor normative în construcții chiar în acel moment când e nevoie de ele (motivul fiind stoparea activității Comitetelor Tehnice). Prevederile documentelor normative (NCM, CP, regulamente, etc.) sunt în baza SNIP-urilor, GOST-urilor și sunt conflictuale prevederilor standardelor europene.	<b>Se acceptă</b> Planul de acțiuni al Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va cuprinde acțiuni în vederea dezvoltării bazei normative.
	Modificarea Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții.	Introducerea prevederilor privind verificarea calității lucrărilor la fazele determinante. Acest lucru ar permite verificarea calității lucrărilor de construcții a blocurilor locative, care, la moment este imposibilă din motivul introducerii unor modificări în Legea nr. 131 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și prevede introducerea oricărui control în Registrul de stat a controalelor, care este întocmit pentru întregul an de activitate. Respectiv, în acest termen un bloc locativ poate fi construit și dat în exploatare fără a-i fi verificată calitatea.	Sistemul calității în construcții este stabilit de Legea 721/1996, nu de Legea 163/2010. Totodată, asigurarea calității în construcții este reglementată prin HG 360/1996. Prevederile de verificare a calității la fazele determinante au fost excluse prin prisma eliminării barierelor asupra mediului de afaceri, cu suportul partenerilor de dezvoltare.
		Determinarea clară a competențelor Serviciului de Stat pentru verificarea și expertizarea proiectelor și construcțiilor. La moment, nu sunt clare atribuțiile pe care sunt obligați să le exercite. Reprezentanții Serviciului dat susțin că nu e de competența lor să verifice calitatea materialelor introduse în proiect (care trebuie să fie conform standardelor EN) etc.	Conform HG 913/2016 privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții, controlul materialelor de construcție plasate pe piață este competența AST.

			Proiectantul este obligat să indice standardul de produs iar verificatorul să confirme denumirea corectă a acestui standard.
	<b>La obiective imediate, acțiunea</b> „Semnarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind construirea podului rutier de frontieră între cele două state, peste râul Prut, între localitățile Ungheni (Republica Moldova) și Ungheni (România)”.	<b>de inclus în obiectivul</b> „Dezvoltarea drumurilor publice și conectarea acestora la rețelele internaționale” <b>și de exclus de la obiectivul</b> ” Reabilitarea tronsonului de cale ferată Bender-Căușeni-Basarabeasca-Etulia-Giurgiulești”.	<b>Se acceptă</b> A fost o greșală tehnică.
<b>Î.S. Calea Ferată din Moldova</b>	<b>La obiectivul</b> „Modernizarea tronsonului de cale ferată Ungheni-Chișinău (construcția ecartamentului european)”.	Considerăm prematură indicarea tipului de ecartament la această etapă, iar oportunitatea construirii infrastructurii feroviare pe ecartament standard (1435mm) discutabilă, ținând cont de faptul că infrastructurii feroviare din Republica Moldova îi este caracteristic ecartamentul larg (1520mm), același lucru fiind valabil și pentru materialul rulant existent. În acest context, construirea infrastructurii feroviare pe segmentul Ungheni-Chișinău doar pe ecartament standard (1435mm) va afecta interoperabilitatea dintre rețelele feroviare de la nordul și sudul țării, iar materialul rulant (inclusiv noile locomotive achiziționate prin proiectul de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare finanțate de BERD și BEI) nu va putea fi utilizat pe acest segment, renunțarea totală la ecartamentul larg fiind în cazul de față nefezabilă. Pe de altă parte, există posibilitatea construirii infrastructurii pe ecartament mixt (în diverse forme), care ar păstra interoperabilitatea rețelelor feroviare existente deschizând în același timp noi perspective, cu asumarea unor costuri mai mari pentru realizarea unei asemenea acțiuni și dacă analizele vor arăta fezabilitatea unei astfel de abordări. În consecință, recomandăm excluderea sintagmei „ecartament european” din formularea obiectivului, sau, în cazul în care se insistă pe indicarea tipului de ecartament la această etapă, indicarea ambelor tipuri de ecartament.	<b>Se acceptă</b> A fost exclusă sintagma „ <i>ecartament european</i> ” din formularea obiectivului.
	<b>La obiectivul</b> „Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, inclusiv a angajamentelor asumate în baza acordurilor bilaterale”, acțiunea	În ceea ce privește acțiunea în cauză, solicităm respectuos modificarea termenului de realizare a acesteia din „decembrie 2022” în „mai 2022”. Reamintim pe această cale importanța esențială a alocării fondurilor pentru asigurarea întreținerii calitative a infrastructurii feroviare și	<b>Nu se acceptă</b> Deoarece temei pentru aprobarea proiectului Contractului este noul Cod al transportului feroviar, care va intra în vigoare peste minim 2 ani. Respectiv,

	„Elaborarea și aprobarea proiectului contractului multianual pentru întreținerea infrastructurii feroviare”.	considerăm că această acțiune este prioritară, urmând a fi realizată în cel mai scurt timp posibil după aprobarea noului Cod al transporturilor feroviare.	chiar dacă aprobăm în luna mai sau decembrie acest proiect, acesta va putea fi aplicat după intrarea în vigoare a noului Cod.
<b>Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova (AITA)</b>	<b>[proponere nouă] Obiectiv:</b> Eficientizarea activității operatorilor de transport rutier de marfă în trafic internațional și asigurarea unui cadru concurențial corespunzător.	<p><i>Acțiune nouă.</i> Modificarea Legii nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător prin ajustarea prețurilor la autorizațiile de transport marfă la nivelul celor practicate în regiune.</p> <p><i>Notă de argumentare:</i></p> <p>În prezent, în Republica Moldova autorizațiile de transport marfă în trafic internațional sunt cele mai înalte la nivel regional. Dacă e să facem o analiză a prețurilor autorizațiilor de transport marfă la nivel regional, putem observa o diferență de prețuri de până la 25 ori (Ex: România – toate autorizațiile unitare costă 1,4 Euro, Ucraina – 1,5 Euro, Federația Rusă – 4,9 Euro, Bulgaria – 5 Euro, comparativ cu Republica Moldova unde autorizațiile costă între 8 euro și 35 Euro), iar în ceea ce privește autorizațiile multilaterale CEMT diferența de preț este de câteva sute de euro per autorizație. Această situație se reflectă negativ asupra competitivității transportatorilor rutieri naționali în raport cu cei străini.</p> <p>Astfel, în urma implementării modificărilor menționate la Legea nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, transportatorii rutieri naționali vor fi puși în aceleași condiții ca și transportatorii străini. Prin ajustarea prețurilor la autorizații, se va da posibilitatea de a efectua transporturi rutiere internaționale de mărfuri la prețuri competitive pe piață.</p>	<b>Se acceptă</b>
		<p><i>Acțiune nouă.</i> Promovarea unei politici de liberalizare a transporturilor rutiere de marfă în trafic internațional prin negocierea cu autoritățile din Ucraina a ratificării Protocolului cu privire la modificarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la comunicația internațională auto din 20 martie 1993, semnat la Kiev, pe data de 28 aprilie 2018, și aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.478 din 23.05.2018.</p> <p><i>Notă de argumentare:</i></p> <p>Protocolul menționat prevede liberalizarea transportului de mărfuri în regim bilateral și tranzit cu mijloace de transport de categoria EURO III și mai sus. Până în prezent partea ucraineană nu a aprobat/ratificat protocolul, ceea ce face ca operațiunile de transport rutier pe direcția Ucraina să depindă de cota alocată anual Republicii Moldova, în cadrul comisiilor mixte pe domeniul transporturilor</p>	<b>Nu se acceptă</b> Nu se consideră pertinentă includerea acțiunii date în PAG 2021-2022, deoarece partea moldovenească a îndeplinit toate procedurile interne pentru intrarea în vigoare a Acordului. Urmează partea ucraineană să îndeplinească procedurile interne necesare intrării în vigoare a Protocolului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la modificarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la comunicația internațională auto, semnat la 12.04.2018 (HG 478 din 23.05.2018). (Acordul privind

		rutiere, care în mod regulat, în fiecare an, este insuficientă pentru asigurarea necesităților operatorilor de transport rutier moldoveni și duce la blocaje în desfășurarea eficientă a operațiunilor de transport marfă.	liberalizarea). Prin scrisoarea Ministerului Infrastructurii al Ucrainei (Nr.9916/13/10-20 din 17.07.2020) am fost informați că partea ucraineană a reluat procedurile sale interne necesare pentru ratificarea Acordului în conformitate cu legislația națională ucraineană.
	<b>[propunere nouă] Obiectiv:</b> „Asigurarea accesului operatorilor de transport rutier și activități conexe la servicii calitative de eliberare a actelor permise și raportare a activităților”	<i>Acțiune nouă.</i> Digitalizarea serviciilor publice prestate de Agenția Națională Transport Auto prin implementarea sistemului informațional „e-autorizație transport rutier” prevăzut în Hotărârea de Guvern Nr. 127 din 26-02-2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a registrelor de stat formate de Sistemul informațional „e-Autorizație transport”. Notă de argumentare: Crearea sistemului informațional „e-Autorizație transport” va contribui semnificativ la debirocratizarea și optimizarea procesului de atribuire a autorizațiilor transport rutier marfă și pasageri, la simplificarea procesului de depunere a solicitărilor pentru autorizații și eliberarea lor, precum și raportare a informațiilor. Transparentizarea și digitizarea proceselor ce țin de gestionarea autorizațiilor va constitui un element de bază în combaterea practicilor vicioase semnalate de-a lungul anilor. De implementarea sistemului informațional „e-Autorizație transport” depinde și derularea angajamentului Republicii Moldova de participare în proiectul pilot de digitalizare a autorizațiilor BSEC, împreună cu Ucraina și Turcia. În contextul preluării președinției OCEMN de către Republica Moldova implementarea proiectului de digitalizare a autorizațiilor BSEC este de o importanță majoră.	<b>Se acceptă</b> Sistemul informațional „e-Autorizație transport”, este creat, se află în proces de pilotare și eliminare a neconcordanțelor de către dezvoltator. Urmează a fi finalizat conform termenilor și condițiilor agreeate.
<b>S.A. Moldova-Gaz</b>	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE	Actualizarea Strategiei energetice 2030 a Republicii Moldova ( <i>Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului</i> ).	Acțiunea dată va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planul de acțiuni al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
	<b>La obiectivul imediat</b> „Asigurarea cadrului normativ pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive”	<i>Acțiune nouă.</i> Aprobarea Regulamentului privind formalitățile vamale la transportarea gazelor naturale prin conducte magistrale (regim backhaul; conturi operaționale de echilibrare).	<b>Se acceptă</b>
	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE <b>Obiectiv nou.</b>	<i>Acțiune nouă.</i> Abrogarea Hotărârii Guvernului nr.715 din 16.06.2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare intern a localităților	<b>Se acceptă</b> La moment, se elaborează/definitivează un proiect privind abrogarea mai multor acte

	Revizuirea cadrului normativ referitor la domeniul gazelor naturale și ajustarea lui în corespundere cu legislația în vigoare (acte emise de ANRE și Guvern)		normative din sectorul gazelor naturale considerate desuete.
	<b>La obiectivul imediat</b> „Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova de la 01 octombrie 2021”	<i>Acțiune nouă.</i> Facilitarea semnării contractului cu SAP „Gazprom,, prin coordonarea poziției reprezentanților Guvernului în Consiliul de Observatori al SA „Moldovagaz” și a reprezentantului statului la Adunarea generală extraordinară a acționarilor privind votarea acestuia. <b>De inclus la responsabili Agenția Proprietății Publice.</b>	<b>Se acceptă</b> Acțiunea existentă a fost reformulată.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE <b>Obiectiv nou.</b> Promovarea dialogului constructiv și pragmatic cu Federația Rusă pe subiecte de interes comun în domeniul energetic.	<i>Acțiune nouă.</i> Inițierea consultațiilor cu SAP „Gazprom” pe marginea proiectului Acordului dintre acționari, referitor la identificarea mecanismelor de soluționare a aspectelor problematice în domeniul gazelor naturale.(indicator- <b>Proiect de Acord coordonat</b> )	<b>Nu se acceptă</b> Poziția Guvernului privind oportunitatea negocierii acestui Acord propus de SAP „Gazprom” urmează a fi formulată ulterior în baza recomandărilor Grupului de lucru pentru examinarea subiectelor legate de elaborarea documentelor juridice privind stabilirea mecanismului de restituire a datoriilor SA „Moldovagaz” față de SAP „Gazprom”, creat pe platforma Agenției Proprietății Publice (APP).
	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE <b>Obiectiv nou.</b> Crearea premiselor necesare pentru dezvoltarea și funcționarea durabilă a sectorului energetic.	<i>Acțiune nouă</i> Identificarea mecanismelor de stingere a datoriilor istorice ale întreprinderilor cu capital de stat din sectorul termoelectric pentru gazele naturale consumate. (indicator- <b>Mecanisme identificate și aprobate</b> )	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea respectivă urmează a fi considerată la elaborarea Planului de acțiuni a Agenției Proprietății Publice, în calitate de autoritatea care exercită funcția de deținător de acțiuni/fondator în cadrul S.A. “Termoelectrica” și S.A. “CET-Nord”, administrând astfel pachetele de acțiuni (100%) ale statului în aceste întreprinderi.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE <b>Obiectiv nou.</b> Soluționarea problemei rețelelor de gaze naturale construite din contul bugetului public.	<i>Acțiune nouă.</i> Inventarierea și evaluarea rețelelor de gaze naturale construite din contul bugetului public.( <b>indicator-Hotărâre de Guvern aprobată</b> )	<b>Nu se acceptă</b> Modul de soluționare a problemei rețelelor de gaze naturale construite din contul bugetului public, precum și soluționarea problemei dreptului de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale fără proprietar urmează a fi identificat prin modificările ce urmează a fi efectuate în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale (acțiune

			prevăzută deja în proiectul PAG 2021-2022).
	<b>la obiectivul „„ Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, asumate în baza acordurilor bilaterale, prin elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative relevante”</b>	<i>Acțiune nouă.</i> Alinierea cadrului juridic primar național cu privire la gazele naturale la <i>acquis</i> -ul comunitar ( <b>Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului</b> ).	<b>Se acceptă.</b> Acțiunea dată se regăsește în proiectul PAG 2021-2022.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru <b>OBIECTIVE IMEDIATE Obiectiv nou.</b> Creșterea nivelului de gazificare a Republicii Moldova (nivelul actual constituie 62 %)	<i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea Programului național de gazificare al Republicii Moldova.	<b>Se acceptă parțial</b> Acțiunea dată va fi luată în considerare la elaborarea proiectului Planul de acțiuni al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.  În proiectul Planului de acțiuni al Guvernului este prevăzută modificarea Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale care urmărește inclusiv facilitarea gazificării localităților din Republica Moldova.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru <b>OBIECTIVE IMEDIATE Obiectiv nou.</b> Asigurarea cadrului normativ pentru exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale	<b>Acțiuni noi.</b> -Actualizarea Cerințelor minime de securitate privind exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor combustibile naturale, aprobate prin HG nr. 552 din 12.07.2017. -Normele de consum a materialelor și normele de rezervă de utilaj, aparatele, instrumentele, materialele și mijloacele protecției individuale la exploatarea sistemelor de distribuție gaze NMSG 01-2006, aprobată prin Ordinul Ministerului Industriei și Infrastructurii nr. 154 di 22.12.2006; -Normele de timp pentru deservirea tehnică și reparația sistemelor de gaze NTSG 01-2005, aprobată prin Ordinul Ministerului Industriei și Infrastructurii nr. 135 di 14.09.2006.	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea respectivă urmează a fi considerată la elaborarea Planul de acțiuni al Ministerului Economiei.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru <b>OBIECTIVE IMEDIATE Obiectiv nou.</b> Asigurarea cadrului normativ pentru piața gazelor lichefiate GPL	<i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea și aprobare Regulamentului privind furnizarea și utilizarea gazelor lichefiate GPL.	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea dată va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru <b>OBIECTIVE IMEDIATE Obiectiv nou.</b> Crearea condițiilor de dezvoltare a pieței de combustibil alternativ <b>pentru</b>	<i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea planului de măsuri privind stimularea proprietarelor de autovehicule pentru reînnoirea parcului auto și reutilizarea acestora la combustibil mai ecologic și econom.	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea respectivă urmează a fi luată în considerare la elaborarea PA a MIDR.

	<b>autovehicule (hidrocarburi gazoase, lichefiate și gaz natural comprimat)</b>		
	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE <b>Obiectiv nou.</b> Armonizarea legislației privind proiectarea și construcția stațiilor de alimentare a automobilelor cu gaze naturale comprimate	<i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea și aprobarea actului normativ privind proiectarea și construcția stațiilor de alimentare a automobilelor cu gaze naturale comprimate.	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea respectivă urmează a fi luată în considerare la elaborarea PA a MIDR.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE <b>Obiectiv nou.</b> Implementarea Legii nr.150 din 14.07.2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară	<i>Acțiune nouă.</i> Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară.	Acțiunea ține de competența Agenției Relații Funciare și Cadastru, proiectul PAG conține acțiunea „Modificarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 133/2014” responsabili de implementare fiind Agenția Relații Funciare și Cadastru; Agenția Servicii Publice; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
	<b>[propunere nouă]</b> pentru OBIECTIVE IMEDIATE <b>Obiectiv nou.</b> Armonizarea actelor normative privind modul de transmitere a rețelelor de gaze la deservirea tehnică	<i>Acțiune nouă</i> Modificarea Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservirea tehnică, aprobat prin HG nr. 683 din 18 iunie 2004	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea respectivă urmează a fi luată în considerare la elaborarea PA a MIDR Relevanța modificării sau abrogării HG 683/2004 urmează a fi stabilită în dependență de modificările ce urmează a fi efectuate în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale (acțiune prevăzută deja în proiectul PAG 2021-2022).
	<b>La obiectivul</b> ”Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale”	<i>Acțiune nouă</i> Promovarea producerii locale a energiei electrice, inclusiv pe baza gazelor naturale. ( <b>Licitații lansate; Contracte de procurări/ servicii semnate</b> )	<b>Se acceptă</b> Acțiunea propusă se regăsește în proiectul PAG 2021-2022.
	<b>La obiectivul</b> ”Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive”	<b>-De reformulat.</b> Asigurarea realizării procedurii de separare juridică și funcțională a operatorilor sistemului de transport din sectorul gazelor naturale și electroenergetic ( <b>Certificarea operatorilor sistemului de transport (SRL „Moldovatrangaz”, IS Moldelectrica)</b> )	<b>Se acceptă parțial</b> și anume Certificarea operatorilor sistemului de transport (SRL „Moldovatrangaz”, IS ”Moldelectrica”).

		- <b>Acțiune nouă</b> ”Desemnarea Operatorului pieței gazelor natural”.	Acțiunea nou propusă, urmează a fi luată în considerare la elaborarea proiectului PAG 2023-2024.
<b>Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”</b>	<b>[propunere nouă]</b> pentru <b>OBIECTIVE IMEDIATE</b>	Modificarea politicii bugetar fiscale sub aspectul scutirii de TVA si alte taxe a proiectelor investiționale	<b>Nu se acceptă</b> Obiectivul propus nu ține de competența MIDR (responsabil MF).
	<b>[propunere nouă] pentru OBIECTIVE PE TERMEN SCURT</b> Îmbunătățirea cadrului normativ cu privire la energia termică (sistemul de distribuție pe orizontală) și promovarea cogenerării	Modificarea și completarea Legii 92 din 2014	<b>Se acceptă</b>
	<b>[propunere nouă] pentru OBIECTIVE PE TERMEN SCURT</b> Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale	Modificarea și completarea HG 191 din 2002, în scopul stabilirii procedurilor și condițiilor de deconectare de la SACET, de măsurare și facturare a energiei termice consumatorilor din blocurile locative cu distribuția pe orizontală și a locurilor de uz comun a celor conectați și deconectați de la SACET, inclusiv și modalitatea de facturare a energiei termice pentru prepararea apei calde	<b>Se acceptă</b>
		Ratificarea Acordului de finanțare pentru cel de-al doilea proiect de îmbunătățire a performanței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Bălți (SA CET Nord)	<b>Se acceptă</b> Acțiunea propusă se regăsește în proiectul PAG 2021-2022.
Lansarea celui de-al doilea proiect de îmbunătățire a performanței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Bălți (SA CET Nord)			
<b>Societatea pe Acțiuni Termoelectrica</b>	<b>La obiectivul</b> „Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale”	<b>Acțiune nouă.</b> ”Îmbunătățirea calității serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice consumatorilor, prin instalarea Punctelor Termice Individuale” <i>Termen de realizare: decembrie 2022</i> <i>Indicatori de monitorizare: Acord de finanțare aprobat</i> Vă informăm, că până în prezent în Sistemul de Alimentare Centralizată cu energie Termică (SACET) a mun. Chișinău au fost instalate cca 900 Puncte Termice Individuale (PTI), dintre care (cca. 530 unități) au fost montate începând cu anul 2015, când a fost fondată întreprinderea „Termoelectrica” S.A.. Astfel, au fost obținute un șir de beneficii, atât pentru consumatorii finali cât și pentru „Termoelectrica” S.A., cum ar fi: îmbunătățirea considerabilă a calității serviciului de alimentare cu energie termică a edificiilor respective, creșterea calității apei calde menajere (ACM), reducerea pierderilor de energie termică, eliminarea scurgerilor de ACM, reducerea cheltuielilor consumatorilor pentru energia termică cu cca 10%, organizarea evidenței comerciale a consumurilor de energie termică și ACM pentru fiecare edificiu cu transmiterea la distanță a datelor în sistemele SCADA, depistarea la timp a unor eventuale avarii.	<b>Nu se acceptă</b> Propunerile menționate nu fac parte din obiectivul stabilit. Acțiunile în cauză vor fi luate în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR.



		<p>Totodată, nivelul de PTI-zare la moment constituie doar cca 21 %. Astfel, pentru a continua modernizarea SACET Chișinău demarată în anul 2015, inclusiv prin investițiile realizate în cadrul Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică (PIESACET-1), în cadrul întreprinderii a fost demarat un studiu intern cu privire la posibilitatea tehnică a instalării PTI aferent tuturor edificiilor racordate la SACET din mun. Chișinău.</p> <p>În acest context, a fost realizat calculul hidraulic al rețelelor termice primare și secundare în scopul evaluării capacității disponibile a SACET, determinării tronsoanelor de rețele termice ce necesită a fi reconstruite, și determinarea investițiilor totale necesare pentru implementarea proiectului, estimate la 91,8 mil. Euro:</p>	
		<p>Totodată, considerăm indispensabilă implementarea proiectului PTI-zare a mun. Chișinău în ansamblu cu trecerea sistemului de distribuție a agentului termic din verticală la orizontală, și izolarea anvelopei exterioare a clădirii din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stabilirea sarcinii exacte termice instalate al PTI-lor;</li> <li>• prognozarea debitelor de agent termic livrat în rețea;</li> <li>• ajustarea diametrelor rețelelor termice primare și secundare;</li> <li>• definitivarea costurilor investiționale aferente proiectului.</li> </ul>	
		<p><b>Acțiune nouă.</b> ”Proiectul de diversificare a producerii energiei termice prin utilizarea surselor de energie regenerabile - planta energetică Miscanthus”</p> <p><i>Termen de realizare: decembrie 2022</i></p> <p><i>Indicatori de monitorizare: studiu utilizare SRE</i></p> <p>, „Termoelectrica” S.A. din anul 2019 este preocupată cu identificarea soluțiilor viabile de trecere la biocombustibil. În rezultatul colaborării cu Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor (IGFPP) în cadrul proiectului „Integrarea plantei energetice Miscanthus în ciclul de producere a energiei termice în sistemele de termoficare centralizată”, cofinanțat din Bugetul de Stat prin intermediul Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, „Termoelectrica” S.A. a inaugurat pe 23 februarie 2021 prima Centrală Termică pe Biomasă integrată în SACET din mun. Chișinău. Proiectul dat are ca scop demonstrarea potențialului energetic al plantei Miscanthus, cultivată pe terenurile IGFPP în strânsă colaborare cu compania britanică Terravesta Limited, companie recunoscută la nivel mondial, specializată în cultivarea și</p>	<p><b>Nu se acceptă</b> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR.</p>

		<p>aprovizionare cu biomasă, având procedee/procese de cultivare unicat a Miscanthus-ului în calitate de materie primă/biomasă. Rezultatele preliminare obținute în urma funcționării Centralei termice în perioada de testare demonstrează eficiența energetică a Miscanthus-ului în calitate de sursă de biomasă pentru producerea de energie termică.</p> <p>Suplimentar, cultivarea Miscanthus-ului oferă un șir de avantaje comparativ cu alte plante energetice, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cheltuieli minime de întreținere după plantare;</li> <li>- posibilitatea de cultivare pe orice tip de teren agricol;</li> <li>- perioada de vegetație de cel puțin 20 ani etc.</li> </ul> <p>De menționat, că întreprinderea deține în proprietate și operează 19 centrale termice în 14 suburbii din mun. Chișinău, care urmează a fi modernizate. Centralele termice nominalizate posedă un potențial considerabil de implementare a producerii de energie termică din biomasă și pot contribui esențial la trecerea către o economie cu emisii reduse de carbon, considerând faptul că doar în urma reconstrucției unei singure centrale termice, reducerea emisiilor se estimează la 43,5 t CO<sub>2</sub>/an utilizând o plantație de 100 ha.</p> <p>Conform calculelor estimative realizate, costul combustibilului din biomasa cultivată va fi mai mic decât cel mediu pe piață. Totodată, considerând producerea proprie de biomasă, vor fi diminuate riscurile aferente procurării combustibilului. Drept urmare, va fi asigurat un cost de producere a energiei termice comparabil cu cel actual, precum și un șir de beneficii suplimentare, printre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- sporirea independenței față de furnizorii de combustibil,</li> <li>- diminuarea impactului asupra mediului prin reducerea considerabilă a emisiilor de CO<sub>2</sub>,</li> <li>- îmbunătățirea imaginii țării prin utilizarea tehnologiilor verzi prietenoase mediului etc.</li> </ul>	
<p><b>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)</b></p>	<p><b>La capitolul I, Buna Guvernare /b. Obiective pe termen scurt/ Obiectivul/Dezvoltarea cadrului normativ în vederea realizării procesului de delimitare a bunurilor imobile proprietate de stat /la Acțiuni, de completat cu textul „inclusiv a rețelelor de gaze naturale”.</b></p>		<p>Exced competențele MIDR. Responsabilitatea Ministerului Economiei și Agenției Proprietății Publice.</p>

	<p><b>La capitolul V, Infrastructură și Dezvoltare Regională/a. Obiective imediate de completat cu lacunele de reglementare care necesită modificarea legislației primare în sectorul energiei termice și gaze naturale.</b></p>		<p><b>Se acceptă.</b> Proiectul de modificare a Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale și proiectul Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării sunt prevăzute în PAG 2021-2022 și urmează a fi elaborate/promovate pe parcursul anului 2022.</p>
	<p><b>Uniformizarea cadrului legal privind indicatorii de calitate la prestarea serviciilor publice în domeniul energetic și al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, cu instituirea răspunderii pentru încălcarea valorilor admisibile.</b></p>	<p>În conformitate cu prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică și Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, pentru titularii de licențe se stabilesc anumite valori admisibile ale indicatorilor de calitate, în cazul nerespectării cărora aceștia sunt penalizați tarifar sau urmează să achite compensații consumatorilor afectați. Compensațiile reprezintă o reducere a facturii plătite de consumator pentru un serviciu necalitativ. În acest sens este oportună completarea art. 38 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării cu prevederi similare, ce țin de obligațiile furnizorilor de energie termică de a plăti compensații în cazul nerespectării valorilor admisibile ale indicatorilor de calitate a serviciilor.</p> <p>Aceeași abordare legală urmează a fi promovată și în cazul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare. Cerințele privind calitatea serviciilor sunt stabilite în art. 30 din Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Legea stipulează că „Indicatorii de calitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare furnizate consumatorilor se stabilesc în funcție de necesitățile consumatorilor, de starea tehnică a sistemelor de alimentare, de investițiile efectuate etc.”</p> <p>Prevederile respective sunt similare celor stabilite în Legile nr.107/2016 și nr.108/2016 privind calitatea serviciilor, însă lipsesc cerințele față de operatori în ce privește evidența strictă a tuturor informațiilor care stau la baza calculului indicatorilor de calitate și, la fel ca și în cazul Legii nr. 92/2014 – lipsesc penalizările și compensațiile pentru nerespectarea indicatorilor de calitate. În acest caz, art. 30 al Legii 303/2013 poate fi aplicat doar pentru anumite evaluări statistice, însă contribuie foarte puțin la îmbunătățirea calității serviciilor prestate.</p>	<p><b>Nu se acceptă</b> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR.</p>
	<p><b>Abrogarea actului normativ desuet - Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin</b></p>	<p>Ca urmare a adoptării Legii nr. 92/29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, sectorul termoelectric a fost atribuit spre reglementare în competența ANRE, implicit fiind atribuită în competența acesteia elaborarea și aprobarea</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>

	<p><b>Hotărârea Guvernului nr. 434/09.04.1998.</b></p>	<p>Regulamentului privind furnizarea energiei termice, fapt stabilit expres la art. 9 alin. (1) și art. 39 alin. (1) din Lege. Astfel, îndeplinirea atribuțiilor de reglementare a sectorului termoeenergetic și, respectiv, aprobarea de către Agenție a noului Regulament privind furnizarea energiei termice, conform art. 39, alin. (1) al Legii nr. 92/29.05.2014, a determinat caducitatea Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434 din 09.04.1998 și necesitatea abrogării acestuia de către organul emitent în modul stabilit de lege. Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 23/2017 din 26.01.2017 (Monitorul Oficial nr. 316-321/1581 din 25.08.2017), de către ANRE a fost sesizat în repetate rânduri Ministerul Economiei și Infrastructurii în calitate de organ central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, privind inițierea procedurii de abrogare a Hotărârii Guvernului nr. 434/09.04.1998, dar până în prezent chestiunea a rămas nesoluționată, din care considerente ANRE se confruntă cu numeroase interpretări unilaterale din partea titularilor de licențe din sectorul termoeenergetic, în partea ce vizează aplicabilitatea celor două regulamente sus-nominalizate, care au același obiect de reglementare.</p>	
	<p><b>Abrogarea actului normativ desuet - Hotărârea Guvernului nr. 715/2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare internă a localităților.</b></p>	<p>Ca urmare a implementării Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și aprobării de către ANRE a cadrului normativ de reglementare a sectorului gazelor naturale prevăzut de lege, Hotărârea Guvernului nr. 715/2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare internă a localităților – a devenit caducă, fapt despre care a fost informat Guvernul Republicii Moldova.</p> <p>În prezent, prevederile Hotărârii de Guvern nr. 715/2008 contravin prevederilor Legii nominalizate, care stabilesc expres și exhaustiv atât metodologiile în baza cărora sunt aprobate tarifele reglementate la gazele naturale, precum și tipul tarifelor reglementate în baza cărora operatorii sistemelor de distribuție urmează să-și desfășoare activitatea. Astfel, operatorii sistemului de distribuție sunt în drept să activeze în baza tarifelor pentru serviciul de distribuție aprobate de către ANRE, iar în partea ce vizează activitățile auxiliare desfășurate de către aceștia, cadrul legal în vigoare prevede aplicarea tarifelor auxiliare aprobate de către Agenție.</p> <p>Intervenția abrogării Hotărârii de Guvern respective derivă și din abrogarea documentelor de politici întru implementarea cărora a fost adoptată (a se vedea pct. 2 din Regulamentul aprobat prin HG nr.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>

		<p>715/2008). Cu titlu de precizare menționăm că, scopul Hotărârii Guvernului a fost realizarea Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 958 din 21 august 2007 (abrogată la data de 08.02.2013), atingerea indicilor prevăzuți de Programul Național „Satul Moldovenesc”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 242 /2005 (abrogat la data de 31.10.2012) și de Programul național de gazificare al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1643 /2002 (devenit caduc la data de 07.09.2007 odată cu abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 360 /2000 despre aprobarea Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2010 – în temeiul căreia a fost aprobat).</p> <p>În scopul soluționării divergențelor de norme legale, în conformitate cu art. 65 alin. (1) al Legii 100/2017 cu privire la actele normative, se impune abrogarea Hotărârii Guvernului RM nr. 715/2008 cu privire la măsurile de accelerare a procesului de gazificare internă a localităților, având în vedere desuetudinea acesteia și a politicilor guvernamentale în temeiul cărora a fost adoptată.</p>	
	<p><b>Abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 267/12.03.2003 cu privire la optimizarea procedurii de instalare a cazanelor cu gaze în apartamente, case de locuit individuale și la obiectele de menire socială, în copul susținerii sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET).</b></p>	<p>Debransarea de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) reprezintă o problemă actuală în sectorul termoelectric. Pe parcursul anilor, în deosebi începând cu anul 2001, au avut loc în mod constant deconectări ale consumatorilor de SACET. În mun. Chișinău până în prezent s-au debransat peste 24,1 mii de apartamente (circa 11% din numărul total de apartamente în zona de deservire SA „Termoelectrica”) cu o sarcină termică sumară de 85,2 Gcal/h, maximul deconectărilor fiind în anii: 2003-2005, respectiv 5581, 5442 și 2744 apartamente.</p> <p>În mun. Bălți (zona de gestiune a SA „CET-Nord”) sarcina termică sumară a consumatorilor conectați la SACET s-a micșorat de la 148,7 Gcal/h până la 104,76 Gcal/h. Micșorarea este caracteristică pentru toate categoriile de consumatori: sectorul rezidențial de la 104,5 la 75,57 Gcal/h, organizații finanțate din buget (instituții preșcolare, școlare, medicale etc.) de la 31,3 la 19,73 Gcal/h, agenți economici de la 12,9 la 9,46 Gcal/h. Constatăm o dinamică a deconectărilor pentru toate categoriile de consumatori, iar din cele 753 de blocuri locative cu suprafața totală de 1536674,7 m<sup>2</sup>, peste 29 % din suprafață este deconectată de la sistemul centralizat de încălzire (12341 de apartamente).</p> <p>Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării prevede condițiile de deconectare de la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică, inclusiv cu scopul conectării la o altă sursă de alimentare cu energie termică. Totodată,</p>	<p><b>Se acceptă</b></p>

		<p>în prezent există norme în construcții, care stabilesc cerințele privind proiectarea, construcția și exploatarea sistemelor de alimentare cu căldură pe apartamente cu termogeneratoare consumatoare de combustibil gazos (spre exemplu: NCM G.04.04:2012, NCM G.05.01:2014 etc.)</p>	
	<p><b>Soluționarea problemei dreptului de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale fără proprietar</b></p>	<p>La situația 01.01.2021, în sistemul de gaze naturale se află în funcțiune circa 26,4 mii km de rețele de gaze naturale, din care 38,3 % sunt în proprietatea titularilor de licențe, 25,7 % sunt ale persoanelor fizice, asociații și grupuri de persoane fizice, 24,3 % sunt ale autorităților administrației publice centrale și locale, 7,5 % sunt ale agenților economici, iar 4,3 % sunt fără proprietar. Aceste rețele sunt exploatare de către titularii de licențe conform documentelor normativ-tehnice în domeniul securității industriale în bază de contracte, iar cele fără proprietar sunt la o evidență separată, fiind exploatare în conformitate cu aceleași norme. Cheltuielile pentru deservirea tehnică a acestor rețele se includ în tarifele la gazele naturale aprobate de către ANRE, ținând cont de prevederile Regulamentului privind modul de transmitere a rețelelor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 683/2004. Problemele legate de rețelele de gaze naturale asupra cărora nu este înregistrat dreptul de proprietate persistă în cazul necesității efectuării lucrărilor de renovare sau reparații capitale, or, după cum rezultă din Regulamentul aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 683/18.06.2004, aceste cheltuieli urmează a fi suportate de proprietarii rețelelor de gaze naturale.</p> <p>În același context este de menționat că rețelele de gaze naturale au o durată de funcționare utilă de 20-25 ani, iar rețelele de gaze construite din surse bugetare prin implementarea Programelor de stat în anii 2001-2005 se apropie de perioada în care vor fi necesare lucrări capitale care urmează a fi finanțate din surse bugetare.</p> <p>Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 983/2011 cu privire la restructurarea corporativă, instituțională și financiară a sistemului centralizat de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău a fost aprobat Conceptul privind restructurarea corporativă, instituțională și financiară a sistemului centralizat de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău și Planul de acțiuni pentru implementarea Conceptului. Conform pct. 14.3.3. reglementarea datoriilor întreprinderii nou-create față de furnizorii de gaze naturale va fi efectuată prin: capitalizarea rețelelor de gaze naturale proprietate publică și altor active, precum și comercializarea patrimoniului</p>	<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>Modul de soluționare a problemei dreptului de proprietate asupra rețelelor de gaze naturale fără proprietar urmează a fi identificat prin modificările ce urmează a fi efectuate în Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale (acțiune prevăzută deja în proiectul PAG 2021-2022).</p>

		întreprinderilor-subiești ai reorganizării prin fuziune (SA „CET-1”, SA „CET-2” și SA „Termocom”).	
<b>La capitolul V Infrastructură și Dezvoltare Regională/b. Obiective pe termen scurt /Acțiuni de reformă/Obiectivul/ Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale de completat cu textul “ asigurarea funcționalității și integrarea rețelelor de transport pentru transportul gazelor naturale în piața regională a gazelor naturale”.</b>	Acest capitol necesită a fi completat cu alte trei obiective și acțiuni: 1. Implementarea proiectelor de infrastructură a rețelelor de distribuție a gazelor naturale, asigurarea accesului, la un nivel de 80 %, a localităților din raioanele Republicii Moldova la rețelele de gaze naturale. 2. Stabilirea Țintelor energetice ale Republicii Moldova până în anul 2030 în raport cu obligațiile asumate prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice și acquis-ul energetic al Uniunii Europene.	<b>Nu se acceptă</b> Implementarea proiectelor de infrastructură a rețelelor de distribuție a gazelor naturale excede competențele GRM, aceasta fiind o atribuție nemijlocit a titularilor de licență pentru distribuția gazelor naturale, care urmează să-și dezvolte rețelele de distribuție în conformitate cu actele normative din acest sector, inclusiv Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr. 138/2018 și Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr. 283 din 15.11.2016.  <b>Nu se acceptă</b> Țintele energetice ale Republicii Moldova până în anul 2030 urmează a fi stabilite în planul național de acțiuni în domeniul energiei și mediului.	
<b>La compartimentul acțiuni: „ Elaborarea și aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică” prioritar este:</b>	- Excluderea echivocului de reglementare ce vizează crearea și funcționarea piețelor organizate de energie electrică, termenul de desemnare a operatorului pieței energiei electrice trebuie să preceadă crearea piețelor organizate nominalizate, oferind timpul necesar asigurării funcționalității pieței; - Stabilirea unei referințe de formare a garanțiilor financiare în funcție de riscurile care se doresc a fi atenuate și anume, în funcție de dezechilibrele participantului la piața de energie electrică, cu posibilitatea creării unui sistem stimulator, care să ofere inițiative de micșorare a dezechilibrelor create; - Soluționarea problemei dezechilibrelor în sistemul electroenergetic formate în Unitatea administrativ-teritorială din stânga Nistrului.	<b>Se acceptă</b> Acțiunea dată se regăsește în proiectul PAG 2021-2022 la obiectivul “ <i>Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, asumate în baza acordurilor bilaterale, prin elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative relevante</i> ”. În procesul de modificare a Legii 107/2016 se va ține cont de propunerea în cauză.	
<b>În Capitolul V Infrastructură și Dezvoltare Regională, la obiectivul</b>		Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR.	

	"Asigurarea accesului cetățenilor la servicii și utilități publice calitative" suplinirea cu elaborarea proiectului de act normativ - Norme tehnice cu privire la iluminatul public stradal.		
	În Capitolul V Infrastructură și Dezvoltare Regional 5, la secțiunea "Proiecte de acte normative" completarea acțiunilor cu: "Modificarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.514 din 23.04.2002.		Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR.
	Unificarea principiilor de alocare a capacității interconexiunilor dintre țările vecine, cu care Republica Moldova are interconexiuni (Ucraina), ca aceasta să fie realizată în comun de operatorii sistemelor de transport din ambele țări, în baza regulilor utilizate în Uniunea Europeană.		<b>Se acceptă</b> La modificarea Legii nr. 107/2016 se va analiza oportunitatea definirii principiilor de alocare a capacității interconexiunilor transfrontaliere.
<b>Asociația Patronală a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile "ECOENERGETICA"</b>	[propunere nouă] Sursele de Energie Regenerabilă, Panouri Fotovoltaice montate la sol	Modificarea/ completarea Codului Funciar care ar prevedea permisiunea construcției centralelor electrice fotovoltaice pe terenuri agricole fără a fi necesară schimbarea destinației acestora în terenuri pentru construcții cu condiția că panourilor fotovoltaice să fie instalate pe structură metalică (imaginea 1 de mai jos) fără utilizarea betoanelor sau alte materiale care ar avea impact negativ asupra bonității/fertilității solului.	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR Ministerul în comun cu Ministerul Agriculturii urmează să identifice soluțiile optime aferente problematicei schimbării destinației terenurilor pentru proiectele de investiții în surse regenerabile de energie.
	[propunere nouă] Sursele de Energie Regenerabilă, Centrale Electrice Eoliene	Nota: Conform Articolului 83 din Codul Funciar din categoria terenurilor agricole de calitate superioară fac parte terenurile situate pe cumpăna apelor și pe versantele cu panta de pînă la 3 grade, precum și terenurile cu gradul de evaluare a fertilității naturale de peste 60, terenurile irigate, etc. Totodată, conform acestui articol se interzice retragerea terenurilor din circuit agricol și respectiv schimbarea destinației terenului.  Constrângere: Practic imposibil de a identifica terenul care să întrunească toate condițiile necesare de implementare a proiectelor	<b>Nu se acceptă</b> Acțiunea în cauză va fi luată în considerare la elaborarea proiectului PA a MIDR Ministerul în comun cu Ministerul Agriculturii urmează să identifice soluțiile optime aferente problematicei schimbării destinației terenurilor pentru proiectele de investiții în surse regenerabile de energie.



		<p>de construcție a centralelor electrice eoliene conform cadrului legal, normativelor tehnice în vigoare și alte aspecte importante, precum:</p> <p>a) Gradul de evaluare a fertilității naturale mai mic de 60 puncte pentru a fi posibilă schimbarea destinației terenului;</p> <p>b) Obținerea avizului pozitiv de evaluare a impactului asupra mediului de la Agenția de Mediu;</p> <p>c) Identificarea zonei cu potențial eolian favorabil;</p> <p>d) Obținerea avizului pozitiv de la Agenția Națională Arheologică;</p> <p>e) Obținerea avizului pozitiv de la Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale;</p> <p>f) Obținerea Avizului de la Autoritatea Aeronautică Civilă;</p> <p>g) Obținerea Avizului de la Comandamentul Forțelor Aeriene;</p> <p>h) Obținerea Avizului de Racordare de la operatorul cu posibilitatea de a fi racordat la rețea;</p> <p>i) Acces la teren pe care se prevede construcția centralei;</p> <p>j) Rezultate pozitive ca urmare a prospecțiunilor geologice care prevăd condiții de siguranță a viitoarei construcție.</p> <p>k) Terenul favorabil pentru implementarea proiectului (cu risc minim de inundații, cu risc minim alunecări de teren, care nu se clasifică ca mlăștinos, etc.).</p> <p>În situația în care bonitatea terenului respectiv depășește gradul de fertilitate de 60 puncte, agentul economic este în imposibilitate de a realiza implementarea proiectului, deși toate celelalte condiții pot fi îndeplinite. Mai mult ca atât, suprafața ocupată la sol de fundația unei turbine eoliene este cuprinsă între 3 și 8 ari, ceea ce reprezintă o suprafață neesențială ce urmează a fi scoasă din <b>circuitul agricol</b>.</p>	
	<p><b>[propunere nouă]</b> Hotărârea Consiliului de administrație nr.54/2020 din 28 februarie 2020 privind tarifele fixe și prețurile plafon la energia electrică produsă din surse regenerabile de energie de către producătorii care vor obține statutul de producător eligibil în anul 2020</p>	<p>De a fi întreprinse măsurile necesare privind revizuirea Hotărârii de către ANRE cu determinarea corectă a tarifului pentru energia electrică produsă de către instalații de cogenerare pe biogaz. Cu utilizarea valorilor exacte de pe piață privind costurile investiționale și de mentenanță.</p>	<p><b>Nu se acceptă</b> Ministerul, la etapa de avizare și consultărilor publice, lansate de către ANRE, va veni cu propuneri argumentate și elocvente în vederea asigurării determinării corecte a tarifului pentru energia electrică produsă de către instalații de cogenerare pe biogaz.</p>
	<p><b>[propunere nouă]</b> Hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 329 din 30 iulie 2021 pentru modificarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător</p>	<p>La pct. 5 din regulament a fost modificat după cum urmează <i>textul „ai producătorului de energie electrică”, se substituie cu textul „ai fondatorilor/asociațiilor, administratorilor și persoanelor afiliate în sensul Codului civil producătorului de energie electrică”.</i></p>	<p><b>Nu se acceptă</b> Acțiunea în cauză nu ține de competența Ministerului.</p>

	<p>eligibil, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 251/2019 din 5 iulie 2019.</p>	<p>Se propune de a fi exclus textul: „<b>administratorilor și persoanelor afiliate în sensul Codului civil</b>”, din motiv că aceste persoane își îndeplinesc atribuțiile ce le revin, ca urmare a raporturilor de muncă cu producătorul de energie electrică, respectiv includerea acestor persoane (salariații ai producătorului de energie electrică) în pct. 5 din Regulament, contravine legislației în vigoare a RM, și anume:</p> <p>Art. 1 alin. (3) din Constituția RM prevede că, <i>Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.</i></p> <p>Art. 15 din Constituție prevede că, <i>Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.</i></p> <p>Art. 16 alin. (2) din Constituție prevede că, <i>Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.</i></p> <p>Art. 43 alin. (1) din Constituție prevede că, <i>Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.</i></p> <p>Art. 54 alin. (1) din Constituție prevede că, <i>În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.</i></p> <p>Art. 5 din legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care reglementează <i>Principiile politicii de stat în domeniul energiei din surse regenerabile.</i></p> <p>Art. 177 alin. (2) din Codul Civil al RM prevede că, <i>Are calitatea de administrator persoana fizică sau, în cazurile expres prevăzute de lege, persoana juridică care, în condițiile legii și ale actului de constituire, este desemnată să acționeze, în raporturile cu terții, individual sau colectiv, în numele și pe contul persoanei juridice. Persoana juridică cu scop lucrativ poate avea în calitate de administrator o altă persoană juridică.</i></p> <p>Art. 188 alin. (6) din Codul Civil al RM prevede că, <i>Obligațiile prevăzute de prezentul articol nu se aplică dacă administratorul a obținut aprobarea corespunzătoare de la organul competent al persoanei juridice.</i></p> <p>Clasificatorul ocupațiilor (profesiilor, funcțiilor) al RM, care cuprinde funcția de Administrator (codul: 515101), Administrator</p>	
--	---	---	--

		<p>societate comercială (codul: 214901), Contabil-șef (codul: 121102), Cenzor (codul: 241209) și alte persoane afiliate persoanei juridice.</p> <p>Art. 1 din Codul Muncii al RM prevede că, <i>salariat este persoană fizică (bărbat sau femeie) care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unui salariu, în baza contractului individual de muncă.</i></p> <p>Art. 258 din Codul Muncii al RM, (1) <i>Prevederile prezentului capitol se aplică conducătorilor tuturor unităților, cu excepția cazurilor când conducătorul (angajatorul) este concomitent și proprietar al unității. (2) Conducător al unității este persoana fizică care, în conformitate cu legislația în vigoare sau documentele de constituire ale unității, exercită atribuții de administrare a unității respective, îndeplinind totodată funcțiile organului executiv.</i></p> <p>Capitolul V din Codul Muncii al RM unde este reglementată, <i>munca prin cumul.</i></p> <p>Alte acte normative</p>	
	<p><b>[propunere nouă]</b> Hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 329 din 30 iulie 2021 pentru modificarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 251/2019 din 5 iulie 2019</p>	<p><i>La modificarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil, se propune completarea cu pct. 36<sup>7</sup> cu următorul cuprins:</i></p> <p><b>36<sup>7</sup> În cazul în care deținătorul statutului de producător eligibil decide să schimbe locația centralei electrice – alta decât cea indicată în Hotărârea ANRE cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil, acesta va veni cu o cerere către Agenție, la care va anexa:</b></p> <p><b>copia avizului de racordare eliberat de operatorul de sistem la rețeaua electrică a căruia urmează să fie racordată centrala electrică;</b></p> <p><b>copia actului, care atestă dreptul de proprietate/folosință a terenului unde va fi construită centrala electrică a solicitantului. Agenția va efectua modificările la Hotărârea cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil în termen de 30 zile din momentul depunerii cererii cu privire la schimbarea locației centralei electrice.</b></p> <p>Unul din argumente este că legea nr. 10/2016 nu interzice schimbarea locației centralei electrice, respectiv, la caz urmează a fi aplicate principiile interpretării juridice, și anume: ”Tot ce nu este interzis este permis”. Mai mult ca atât, această prevedere are ca scop stabilirea și prevenirea unor situații neprevăzute și care au ca efect, necesitatea schimbării locației (imposibilitatea de a construi centrala electrică pe terenul indicat în statutul obținut), cum ar fi, calamități</p>	<p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Ministerul, la etapa consultărilor publice, lansate de către ANRE, va veni cu propuneri argumentate și elocvente în vederea susținerii propunerii respective.</p>

		<p>naturale, avize negative din partea autorităților la etapa de coordonare și avizare a proiectului pentru construcția centralei electrice și alte situații similare.</p> <p>Reieșind din cele menționate, solicităm respectuos să fie examinate propunerile înaintate în prezentul demers și să fim informați despre rezultatul examinării acestora în termeni restrânși, după caz de a oferi posibilitatea Asociației de a prezenta unele argumente suplimentare.</p>	
<b>Carolina Linte - Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „LAPTE”</b>	<b>Stații de epurare apei.</b> Se necesită o politică referitor la amplasarea acestor stații. este o povară prea mare pentru agenții economici, sa-și construiască toți așa stații.	Trebuie de studiat exemplul Elveției.	Exemplul Elveției se va analiza.
<b>Alexandru Morcov, CALM</b>	<b>Pe domeniul urbanism</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-lipsește în plan program de politici publice pentru elaborarea documentației de urbanism pentru APL, din acest motiv APL întâmpina blocaje instituționale</li> <li>-lipsa digitalizării documentelor de urbanism, amenajarea teritoriului</li> <li>-elaborarea documentelor de planificare spațială</li> <li>-proiecte tip pentru construcția caselor de locuit in localitățile rurale</li> </ul>	<p>Conform Legii 835/1996, elaborarea documentației de urbanism pentru localități ține de competența APL, de asemenea, acestea beneficiază de autonomie decizională. Totodată, în proiectul PAG este prevăzută acțiunea privind el elaborarea PATN care va trasa liniile directe pentru actualizarea Planurilor generale a localităților, actualmente PUG.</p> <p>- Este preconizată elaborarea unui sistem geo-informațional.</p> <p>- Î.S. „Ruralproiect ” dispune de astfel de proiecte.</p>
	<b>Pe domeniul energetic</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-de atras o atenție sporită la capitolul eficiența energetică a clădirilor, îndeosebi, a clădirilor publice de învățământ</li> <li>-de intervenit cu modificări la Legea 850/2017</li> </ul>	<b>Se acceptă</b> În PAG 2021-2022 sunt incluse acțiuni în vederea sporiri eficienței energetice a clădirilor. Acțiunile: Lansarea proiectului „Eficiența Energetică în Republica Moldova” (MEEP); Implementarea proiectelor de eficiență energetică.
<b>SINDICONS</b>	Declararea ramurii construcțiilor pentru următorii 10 ani - „Sector prioritar de importanță națională pentru economia Republicii Moldova”	<ul style="list-style-type: none"> <li>- adoptarea implementarea unor acțiuni și măsuri concrete Si eficiente in vederea creșterii dezvoltării ramurii construcțiilor Si infrastructurii;</li> <li>- acordarea facilităților fiscale entităților din ramură etc.</li> </ul>	Inițiativa poate fi promovată în contextul unei argumentări ample.

	(a se vedea in acest sens practica statelor UE, inclusiv a României):		Promovarea Codului urbanismului și construcțiilor. Promovarea documentului de politici pentru dezvoltarea domeniului construcțiilor.
		Urgentarea adoptării Codului urbanismului și construcțiilor al RM	<b>Se acceptă</b> Promovarea Codului urbanismului și construcțiilor inclusă în proiectul PAG.
		Cu consensul partenerilor sociali, să stabilim în cele din urmă cuantumul salariului minim în ramura construcțiilor de 6000 (șase mii) lei, începând cu 01 noiembrie 2021.	S-a luat act. Este în curs de elaborare și aprobare un mecanism de stabilire al salariului minim în domeniul construcțiilor.
		Constituirea Casei Sociale a Constructorilor din Republica Moldova.	Excede competența ministerului.
		Preluarea și ajustarea standardelor ocupaționale pentru profesiile muncitorești din România și punerea acestora în aplicare din sursele financiare ale fondului bazei normative din construcții.	<b>Nu se acceptă</b> Conform Regulamentului cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a proiectelor desfășurate de comitetele sectoriale pentru formare profesională HG 253/2018 comitetele sectoriale beneficiază de sprijin financiar din bugetul de stat.
		Favorizarea de către stat a dezvoltării și consolidării parteneriatului social la nivel național, ramural și la nivel de unitate economică.	Dezvoltarea și consolidarea parteneriatului social se realizează în limitele Legii 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial.
	Elaborarea măsurilor pentru combaterea economiei informale, care a căpătat dimensiuni îngrijorătoare de naturi și aduce prejudicii însemnate mediului economic din țară	- implementarea Registrului electronic de evidență a contractelor individuale de muncă ar diminua fenomenul „munca la negru” și „plata salariilor nedeclarate”; - stabilirea, prin intermediul consultărilor și negocierilor dintre partenerii sociali a unui salariu minim pentru prima categorie de calificare, cât mai justificat și mai real, pentru a motiva salariații să muncească acasă și angajatorii să contribuie la calificarea acestora și la asigurarea calității lucrărilor efectuate în construcții; - elaborarea cadrului normativ care ar stimula implementarea în procesul de producere și execuție a noilor tehnologii, noilor tipuri de materiale și utilaje care ar determina pe de o parte, optimizarea	-excede competența ministerului;  s-a luat act - Este în curs de elaborare și aprobare un mecanism de stabilire al salariului minim în domeniul construcțiilor.  -implementarea noilor tehnologii este dictată de cerințele pieței.

		graficilor de execuție Si a costurilor per ansamblu, iar pe de altă parte ar crește productivitatea muncii.	
	Dezvoltarea mecanismelor de acordare a creditelor în condiții preferențiale pentru tinerii specialiști (ex.: „Programul prima casa” precum și a altor programe similare).		Excede competența ministerului.
	Modificarea Legii nr.156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, prin reducerea stagiului de cotizare complet, pentru persoanele care realizează stagii de cotizare în condiții deosebite de munci, art. 41 alin. (2) prim.		Excede competența ministerului.
	Ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 167 pentru securitatea și sănătatea în construcții.		Excede competența ministerului.
<b>Natalia Timofte</b> <b>Energy specialist</b> <b>„World Bank”</b>	<b>Obiectivul imediat</b> ”Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive (cu rezultate de eficiență energetică” este formulat în mod confuz	În „Acțiune” referința se face doar la energie electrică din surse regenerabile (SER). Respectiv, obiectivul poate fi ajustat de exemplu ca: ‘Asigurarea cadrului normativ necesar pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea surselor de energie regenerabile’;	<b>Se acceptă</b> A fost reformulată acțiunea conform propunerii.
	<b>Obiectivul imediat</b> ”Eficientizarea energetică a clădirilor publice”	Termenul de realizare a fi modificat prin decembrie 2022	<b>Nu se acceptă</b> Termenul stabilit reiese din graficul real de implementare a proiectului.
	<b>Obiectivul imediat</b> „Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova după 1 octombrie 2021”	Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova după 1 octombrie 2021’: dacă se dorește ca gazele să fie livrate de Moldovagaz începând cu 1 octombrie, atunci contractul respectiv trebuie semnat nu mai târziu de 30 septembrie, iar în mod normal nu mai târziu de 20 septembrie curent.	<b>Se acceptă parțial</b> Și anume semnarea contractului până la 30 septembrie.
	<b>Obiectivul pe termen scurt</b> ” Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și promovarea reformei de gestionare a fondului locative”	și nici în alta parte în Plan nu se menționează Strategia pe termen lung pentru mobilizarea investițiilor în renovarea stocului național de clădiri din Moldova (clădiri publice și rezidențiale; Long-term Strategy for Mobilizing Investment in the Renovation of the National Stock of Buildings in Moldova) document elaborat încă în 2020, dar până în prezent ne finalizat/aprobat.	<b>Se acceptă</b> A fost introdusă acțiunea nouă în PAG.
	<b>Obiectivul pe termen scurt</b> ” Sporirea securității energetice a țării ...’ – ”	Asigurarea activității (operaționale) a gazoductului Iași (RO) - Ungheni – Chișinău’: termenul de realizare a fi modificat prin	<b>Se acceptă</b>

		Septembrie 2022 (ținând cont de faptul că anul gazier începe pe 1 Octombrie) ?;	
	<b>Obiectivul pe termen scurt</b> ‘Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive’ - ‘	Asigurarea realizării procedurii de separare juridică și funcțională a operatorilor sistemului de transport din sectorul gazelor naturale’ – ‘Certificarea operatorilor sistemului de transport (SRL „Moldovatrangaz”, SRL „Vestmoldtrangaz”)’ – ‘Decembrie 2022’: 1. Vestmoldtrangaz este deja certificat ( <a href="https://www.anre.md/anre-a-aprobat-certificarea-operatorului-sistemului-de-transport-al-gazelor-naturale-srlvestmoldtrangaz-3-312">https://www.anre.md/anre-a-aprobat-certificarea-operatorului-sistemului-de-transport-al-gazelor-naturale-srlvestmoldtrangaz-3-312</a> ), iar certificarea Moldovatrangaz trebuie finalizata anul curent fiind deja in mare întârziere fata de angajamentele internaționale (Comunitatea Energetica) stabilite.	<b>Se acceptă</b>
		Nu am văzut in Plan acțiuni privind actualizarea Strategiei Energetice-2030 ( <a href="https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=68103&amp;lang=ro">https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=68103&amp;lang=ro</a> ), activitatea lansata încă din anul 2017.	<b>Se acceptă parțial</b> Țintele și obiectivele statului în domeniul decarbonizării, eficienței energetice și surselor regenerabile de energie vor fi trasate în Planului Național de Energie și Climă - document unic de politici pe termen lung în domeniul energiei și schimbărilor climatice, care va stabili, până în anul 2030.
<b>CONDRUMAT</b>	<b>LA obiectivul imediat</b> „Asigurarea cadrului normativ privind eliminarea barierelor birocratice la obținerea actelor permissive in construcții”	<i>Acțiune nouă</i> Modificarea și completarea HG nr.1469 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la crearea și funcționarea ghișeului unic de autorizarea lucrurilor de construcție, termen - <i>trimestrul I,2022, proiect de HG.</i> <i>Notă.</i> Propunerile pentru modificarea acestui document au fost discutate de diferiți actori din sectorul construcțiilor, precum și reprezentanții ministerului in cadrul proiectului, finanțat de USAID. In final au fost depistate neconcordanțe între HG 1469/2016, Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrurilor de construcție și Legea nr.509/1995 drumurilor.	<b>Se acceptă</b>
	<b>După acțiunea</b> „Promovarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor” se va include acțiunea	Modificarea Legii nr.721/1996 privind calitatea in construcții in ceea ce ține de gestionarea deplină a surselor financiare speciale pentru dezvoltarea bazei normative in construcții de către MIDR. <i>Termen - Trimestrul II,2022,</i> <i>Notă</i> De mai mulți ani sursele speciale nu se folosesc pentru dezvoltarea bazei normative din varii motive sau contrar destinației, ceea ce influențează negativ asupra cadrului de reglementări tehnice din domeniul construcțiilor. Faptul dat	<b>Se acceptă</b>

		contravine prevederilor din art.173 al Acordului de Asociere între RM-UE.	
	<b>După obiectivul pe termen scurt</b> „Dezvoltarea ramurii construcțiilor”, după acțiunea „Elaborarea și aprobarea unui document de politici în domeniul dezvoltării construcțiilor” se va completa cu:	Elaborarea și aprobarea conceptului platformei e-construcții (după exemplul Estoniei - Vision of e-construction platform in Estonia), termen - Decembrie 2022r document aprobat prin HG. In opinia FP CONDR(IMAT documentul trebuie să conțină: Viziunea asupra platformei E-Construcții Si scopurile acesteia, inclusiv pe termen lung Si obiectivele Si acțiunile acestei Viziuni 2. Descrierea platformei E-Construcții, inclusiv cadrul de dezvoltare a platformei, principiile de informare, punctul de vedere al utilizatorilor de platformă, etc. 3. Descrierea punctelor de focus, cum ar fi acumularea de date existente, crearea unui sistem de date uniform Si clasificarea uniformă a datelor, etc. 4. Procedura de implementare, actualizare Si modernizare a platformei. 5. Necesitatea de modificare a reglementărilor stabilite.	Particularitățile descrise se încadrează în conceptul Sistemului Geo informațional prevăzut în proiectul Codului urbanismului și construcțiilor.
	<b>[proponere nouă]</b> Modificarea HG 1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, termen - trimestrul II, 2022.	Scopul modificărilor - includerea prevederilor ce țin de finanțarea elaborării Standardelor ocupaționale pentru domeniul construcțiilor. (Adoptate la moment 19, mai trebuie de adoptat 25)	Conform Regulamentului cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a proiectelor desfășurate de comitetele sectoriale pentru formare profesională HG 253/2018 comitetele sectoriale beneficiază de sprijin financiar din bugetul de stat.
	<b>Obiectivul pe termen scurt</b> „Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și promovarea reformei de gestionare a fondului locativ” se va completa cu	Modificarea art.15 din Legea nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor. Termen - Decembrie 2022, Notă" Articolul 15 din legea menționată are norme de ordin temporar, Si anume: După 30 iunie 2019, clădirile publice noi trebuie să fie clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. După 30 iunie 2021, toate clădirile noi trebuie să fie clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero etc.	<b>Nu se acceptă</b> Amânarea termenului nu a fost argumentată.
	-Modificarea Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, termen - Decembrie 2022, -Modificarea Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, termen - Decembrie 2022'	În ambele legi se vor introduce mecanismele de restituire a cheltuielilor efectuate de dezolatori pentru construcția noilor rețele ingineresti la construcția noilor obiective, ceea ce va permite reducerea cheltuielilor pentru beneficiarii finali, în special, beneficiarilor de locuințe.	<b>Nu se acceptă</b> Modificările propuse vor duce la cheltuieli suplimentare ale operatorilor, care urmează a fi incluse în tariful final la energia electrică și gazele naturale, ceea ce va avea impact social negativ și va afecta consumatorii finali.



			Abordarea respectivă nu este echitabilă față de consumatorii finali de energie electrică și gazele naturale.
	Lansarea negocierilor cu Banca Consiliului Europei pentru începerea Fazei III a proiectului de construcție a locuințelor de serviciu și locuințelor de manevră, necesare pentru asigurarea a unor pături de cetățeni ai Republicii Moldova sau apatrizi cu locuințe.		S-a luat act. Negocierile au fost lansate. (În data de 15.09.2021 a avut loc prima ședință în acest sens).
	Modificarea Legii cu privire la achizițiile publice ce ține de sintagma "cel mai mic preț", termen folosit adeseori incorect în adjudecarea câștigătorului.	Modalitatea de adjudecare a rezultatelor licitației ținând cont de noțiunea " cel mai mic preț" și omiterea noțiunii de "oferta anormal de scăzută" etc. Adjudecarea rezultatelor preponderent după noțiuni economice, astfel excluzând în totalitate noțiunile tehnice, oferind posibilitatea unor companii să admită o calitate proastă a lucrărilor.	<b>Se acceptă</b>
	Elaborarea normativului cu privire la caietul de sarcini, pentru ca în documentația de licitație să fie inclus un caiet de sarcini adecvat realității unei construcții și nu enumerarea volumelor fizice, fără a ține cont de partea tehnologică, calitate etc.		S-a luat act. Propunerea va fi inclusă în planul tematic de elaborare a documentelor normative 2022.
	Modificarea Regulamentului de ajustare a prețurilor la șantier cu un termen de execuție mai mare de doi ani.		<b>Nu se acceptă</b> Ministerul Finanțelor gestionează propunerile de modificare a legislației în domeniul achizițiilor publice.
	Modificarea HG 1436 din 17.12.2008 ce ține de regulamentul de administrare a mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții		<b>Se acceptă</b> Este prevăzută în proiectul PAG.
	Modificarea Legii 107 /2016 art.47 și 48 cu privire la energia electrică și revenirea la art.41 alin.(12) și 42 alin.(2) și (3) din legea 124/ 2009.		<b>Nu se acceptă</b> Contravine angajamentelor asumate de RM în cadrul Acordului de Asociere cu UE și Tratatului Comunității Energetice. Modificările propuse vor duce la cheltuieli suplimentare ale operatorilor, care urmează a fi incluse în tariful final la energia electrică, ceea ce va avea impact

			social negativ și va afecta și alți consumatori finali.
	Modificarea Legii 108/2016 cu privire la gazele naturale și revenirea la Legea nr. 123/2009		<b>Nu se acceptă</b> Contravine angajamentelor asumate de RM în cadrul Acordului de Asociere cu UE și Tratatului Comunității Energetice. Modificările propuse vor duce la cheltuieli suplimentare ale operatorilor, care urmează a fi incluse în tariful final la gaze naturale, ceea ce va avea impact social negativ și va afecta și alți consumatori finali.
	Modificarea următoarelor HG ce țin de activitatea comitetului sectorial în construcții: HG nr 253 /2018, HG nr. 435/.2007,HG nr. 70 din22.Or.20rB, HG nr. 193/.2017, HG nr. 678 /2020.		<b>Nu se acceptă</b> Ministerul Muncii și Protecției Sociale gestionează propunerile de modificare a cadrului normativ în domeniul activității comitetelor sectoriale.
<b>Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități (AOPD)</b>	La Obiectivul- ”Definitivarea și aprobarea noului document de politici publice în domeniul dezvoltării regionale pentru anii 2022-2028”	propunem ca sub-acțiune „dezvoltarea cerințelor minime de design universal pentru proiectarea și dezvoltarea mediului, programelor și serviciilor.”	Propunerea se va analiza prin prisma obiectivelor proiectului Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională, aflat la etapa de definitivare.
	La obiective pe termen scurt, la secțiunea Proiecte de acte normative	<b>propunem completarea cu următoarele sub-acțiuni:</b>  -Elaborarea și aprobarea Planului național de asigurare a condițiilor de accesibilitate pentru persoane cu dizabilități la infrastructura socială. La moment nu există nici un document activ de politici, care ar aborda problema accesibilității persoanelor cu dizabilități precum și lipsa mecanismelor eficiente de implementare a unor prevederi legale, care să stipuleze incluziunea persoanelor cu dizabilități în domeniile construcțiilor, transporturilor, informației și comunicațiilor. Astfel, apare necesitatea stringentă a elaborării unui document de politici național în asigurarea unui mainstreaming al principiului accesibilității persoanelor cu dizabilități.  -Elaborarea și aprobarea standardelor de accesibilitate a mediului informațional;	În domeniul construcțiilor sunt aprobate o serie de documente normative privind accesibilitatea: 1. CP C.01.13:2018 „Mediul urban. Reguli de proiectare pentru persoane cu dizabilități”; 2. CP C.01.12:2018 „Clădiri și încăperi cu locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”; 3. CP C.01.02:2018 „Proiectarea clădirilor și construcțiilor cu asigurarea accesibilităților pentru

		<p>-Elaborarea și aprobarea normativelor și ghidurilor de adaptare rezonabilă; Se propune introducerea acestei acțiuni pentru cazurile în care obiectele de menire socială, din motive tehnice, nu pot fi amenajate astfel încât să fie accesibile persoanelor cu dizabilități.</p> <p>-Perfecționarea legislației în domeniul autorizării executării lucrărilor de construcție și privind calitatea în construcții, astfel ca să nu fie admise realizarea construcțiilor cu încălcări ale normativelor naționale de accesibilitate.</p> <p>-Uniformizarea termenilor și definițiilor în cadrul reglementator al infrastructurii la termenii și definițiile stabilite de Legea nr. 60 din 30.03.2012.</p>	<p>persoane cu dizabilități. Prevederi generale”;</p> <p>4. CP C.01.10:2018 „Clădiri civile. Mediul locuibil cu elemente de sistematizare, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”;</p> <p>5. CP C.01.11:2018 „Construcții civile. Clădiri și construcții publice, accesibile pentru persoane cu dizabilități. Reguli de proiectare”.</p> <p>Suplimentar, în planul tematic sunt prevăzute elaborarea și actualizarea următoarelor documente: - actualizarea NCM C.01.06 Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- elaborarea Codului practic (CP) Încăperi pentru petrecerea timpului liber și activitatea de cultură fizică și însănătoșire pentru persoane cu dizabilități;</li> <li>- elaborarea Codului practic (CP) Centrele de reabilitare pentru copii și adolescenți cu dizabilități. Reguli de proiectare;</li> <li>- elaborarea Codului practic (CP) Mijloace tehnice de comunicare și informare de folosire socială (comună). Clasificare. Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități.</li> </ul> <p>- În procesul dezbaterilor publice pe platforma Parlamentului a proiectului Codului urbanismului și construcțiilor care include legislația în domeniu, pot fi înaintate propunerile respective.</p>
--	--	---	---

		<p>Se propune includerea unui nou Obiectiv „Modificarea legislației pentru asigurarea principiului accesibilității”, cu includerea următoarelor sub-acțiuni:</p> <p>-Proiect de modificare a Legii nr. 721 din 02.02.1996 elaborat și propus spre aprobare. Includerea în textul art. 30 al a răspunderii pentru neasigurarea accesibilității.</p> <p>- Proiect de modificare a Legii nr. 163 din 09.07.2010 elaborat și propus Guvernului spre aprobare. Includerea în textul art. 6 al Legii nr. 163 din 09.07.2010 a cerinței că, certificatul de urbanism pentru proiectare va cuprinde prescripții și elemente privind accesibilitatea.</p> <p>- Proiect de modificare a Legii nr. 436 din 28.12.2006 elaborat și propus Guvernului spre aprobare. Modificarea art. 14 al. 2 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 pentru a include asigurarea accesibilității.</p> <p>-Proiect de modificare a Legii nr. 835 din 17.05.1996 elaborat și propus Guvernului spre aprobare. Modificarea art. 5 al Legii nr. 835 din 17 .05.1996 pentru a include în calitate de obiectiv a activității de urbanism asigurarea principiului accesibilității.</p> <p>Totodată, menționăm necesitatea de formulare a indicatorilor măsurabili în planul de acțiuni, cu acoperirea financiară relevantă acțiunilor stabili</p>	<p>- Certificatul nu poate prevedea asemenea aspecte. Prescripțiile respective fac parte din normativele de proiectare.</p> <p><b>Nu se acceptă</b> - art. 5 al Legii nr. 835 din 17 .05.1996 descrie obiectivele generale ale activității de urbanism, ori obiectivul ”<i>asigurarea principiului accesibilității</i>” poate fi considerat un obiectiv specific care se poate regăsi în textul literei c), pct. (1) din art. 5: „<b>asigurarea unei locuiri corespunzătoare cerințelor și nivelului de dezvoltare a societății</b>” dar și a literei e) „<b>protejarea populației, cadrului natural și construit contra poluării, riscurilor naturale și tehnologice previzibile</b>”. Menționăm că prevederi privind accesibilitatea au fost incluse în proiectul hotărârii Guvernului privind Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind conținutul-cadru al Planului de amenajare a teritoriului național inclus în PAG 2021-2022 pentru aprobare în luna Noiembrie 2021 și pe marginea căruia AOPD s-a expus iar propunerile au fost luate în considerare. Totodată prevederi privind asigurarea principiului</p>
--	--	---	--

			accesibilității se vor regăsi în proiectul hotărârii Guvernului privind Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare, avizare și aprobare a Planului regional de amenajare a teritoriului și Planului local de amenajare a teritoriului inclus în PAG 2021-2022 și care urmează să fie finalizat în martie 2022.
<b>Ion Berzoi, Primar al satului Bulboaca, rl Anenii Noi</b>	La obiectivul „Asigurarea îmbunătățirii siguranței rutiere pe drumurile publice”	Se propune includerea acțiunii „Construcția drumului de ocolire a s. Bulboaca pe drumul G109 „Delacău – Bulboaca – R2”	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale elaborează un Program de reabilitare a drumurilor naționale, care va conține o listă prioritară de drumuri regionale, selectare reieșind din importanța strategică și impactul social, în care se va include și drumul în cauză, cu planificarea lucrărilor pentru anii următori.
	La obiectivul „Asigurarea siguranței circulației rutiere pe drumuri regionale”	Se propune includerea acțiunii „Amenajarea spațiilor pietonale pe drumul G109 „Delacău – Bulboaca-R2” în zona s. Bulboaca (rl Anenii Noi”	

<p><b>Camera de Comerț Americana</b></p>	<p>Anularea sau reducerea taxelor excesive specifice industriei telecomunicațiilor</p>	<p>Existența taxelor excesive specifice industriei telecomunicațiilor</p> <p>Industria telecomunicațiilor are o importanță deosebită pentru economia Moldovei, contribuind semnificativ la creșterea produsului intern brut, promovând creșterea economică și incluziunea digitală, și sprijinind dezvoltarea industriei TI.</p> <p>Cu toate acestea, industria telecomunicațiilor se confruntă cu o serie de probleme (enumerată mai jos) care pot compromite angajamentul acesteia de a investi în continuare în Republica Moldova.</p> <p>Taxele excesive aplicabile sectorului reprezintă unele dintre cele mai mari provocări întâmpinate, dintre acestea fac parte următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Taxa specială în mărime de 2,5% (1,5% din 2022) din venitul obținut din vânzările aferente serviciilor de telefonie mobilă, achitată în fondul de susținere a populației;</li> <li>2. taxa anuală de 3 milioane de euro achitată administratorului bazei de date pentru portabilitate (echivalentă cu 1% din valoarea totală a pieței telecomunicațiilor);</li> <li>3. taxa de minim 3% din venitul obținut din vânzările dispozitivelor de comunicații electronice, plătită organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor de autor;</li> <li>4. taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului care sunt disproporționate, având în vedere PIB-ul pe cap de locuitor și numărul populației, și ar putea constitui un obstacol important pentru implementarea tehnologiei 5G;</li> <li>5. taxa pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, în mărime de 0,5% pe valoarea investițiilor în rețele.</li> </ol>	<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A fost propusă acțiunea privind revederea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse prestatorilor de servicii de telefonie mobilă (în mărime de 2,5%, iar din anul 2022 se va micșora la 1,5%), iar executorul principal este propus Ministerul Finanțelor;</li> <li>2. Micșorarea taxei pentru portabilitatea numerelor ține de atribuția nemijlocită a Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației;</li> <li>3. A fost propusă acțiunea privind ajustarea mecanismului de colectare și cotei remunerației compensatorii achitate la importul echipamentelor care pot fi utilizate la reproducerea operelor publicate legal, în condițiile art. 26 al Legii nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe (responsabil Ministerul Economiei și AGEPI);</li> <li>4. Referitor la taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului, se propune efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivizarea dezvoltării sectorului de comunicații electronice).</li> </ol>
	<p>Îmbunătățirea și simplificarea procedurilor de autorizare a construcției rețelelor de comunicații electronice</p>	<p>Procedurile ambigue de autorizare a construcției rețelelor de comunicații electronice .Procedurile de autorizare a construcției rețelelor de comunicații electronice sunt în prezent ambigue, greoaie, îndelungate și costisitoare pentru operatori.</p> <p>De asemenea, reglementările legale sunt interpretate abuziv și neuniform de către autoritățile publice locale și instanțele de judecată.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p>A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, inclusiv Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.</p> <p>De asemenea, în procesul dezbaterilor publice pe platforma Parlamentului a</p>

			proiectului Codului urbanismului și construcțiilor care include legislația în domeniu, pot fi înaintate propunerile respective.
Asigurarea implementării efective a noii Legi nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice	Implementarea defectuoasă a Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice obligă proprietarii de a acorda acces pe proprietăți pentru instalarea rețelelor, reducând costurile de construire a rețelelor prin abolirea chiriilor pentru instalarea rețelelor pe proprietăți. Legea este în mare măsură sabotată atât de către entitățile publice, cât și persoanele private. Autoritățile publice centrale ar trebui să întreprindă măsuri pentru asigurarea implementării efective a acesteia. Tot aici menționăm și despre necesitatea elaborării reglementărilor privind reducerea costurilor dezvoltării rețelelor în bandă largă.	<b>Se acceptă</b> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Codul fiscal nr. 1163/1997, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008). Scopul proiectului constă în: - crearea Punctului de Informare Unic care va oferi accesul furnizorilor de comunicații electronice la informația despre infrastructura disponibilă; - obligația efectuării coordonate a lucrărilor civile, ceea ce va micșora până la 80 % costurile pentru crearea rețelelor de comunicații electronice; - stabilirea unor sancțiuni suplimentare pentru prevenirea unor eventuale abuzuri; - simplificarea procedurii de autorizare pentru construcția rețelelor de comunicații electronice.	
Întreprinderea măsurilor pentru asigurarea protecției rețelelor publice de comunicații electronice date în exploatare	Neîntreprinderea măsurilor pentru asigurarea protecției rețelelor de comunicații date în exploatare. Demontarea siturilor, întreruperile abuzive de energie electrică, autorizarea proiectelor de renovări publice și dezvoltările imobiliare se produc deseori fără efectuarea unei analize de impact potențial asupra rețelelor de comunicații electronice. Statul ar trebui să întreprindă măsuri pentru asigurarea protecției rețelelor de	<b>Se acceptă</b> Se va propune majorarea amenzii pentru deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice din art. 255 al Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, precum și alte	

		comunicații date în exploatare și prevenirea practicilor menționate mai sus	cazuri de contravenție pentru situațiile menționate. Conform Hotărârii Guvernului nr. 284/2009 pentru aprobarea Regulilor privind protecția rețelelor de comunicații electronice și executarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice, este prevăzută procedura de recuperare a pagubei materiale de către gestionarii rețelelor respective.
	Comunicarea termenilor de licență pentru spectrul 5G într-un mod transparent, inclusiv cu privire la obligațiile de acoperire.	Lipsa comunicării transparente în ceea ce privește termenele de licență pentru spectrul 5G. Actualmente se atestă o lipsă a comunicării transparente din partea autorităților publice în ceea ce privește termenele de licență pentru spectrul 5G, inclusiv cu privire la obligațiile de acoperire.	<b>Nu este clară propunerea</b> Conform Planului de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, sunt prevăzuți termenii de elaborare a documentației pentru organizarea concursurilor de eliberare a licențelor pentru utilizarea frecvențelor destinate tehnologiei 5G (700 MHz și 3600 MHz) și anume finele anului 2022 și în cazul nesolicitării acestora – pentru finele anului 2023. Referitor la obligația de acoperire, indicatorii de acoperire recomandați sunt prevăzuți în pct. 17 din Program. Desfășurarea acestor concursuri și stabilirea condițiilor concrete de licență ține de competența exclusivă a Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.
	Revizuirea legii care impune operatorilor rețelelor de cablu obligația de a exclude publicitatea și teleshopping-ul din serviciile media audiovizuale străine retransmise.	Modificările defectuoase operate asupra Codului serviciilor media audiovizuale În luna decembrie 2019, Parlamentul a modificat Codul serviciilor media audiovizuale, introducând obligația operatorilor TV prin cablu de a exclude publicitatea din posturile TV străine retransmise. Respectiva obligație contravine angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova. Operatorii TV prin cablu nu dispun de posibilitatea de a efectua o asemenea redactare a conținutului, fapt care va conduce la sistarea retransmisiei în Republica Moldova a	<b>Se acceptă parțial</b> Nu ține de competența MIDR. Însă, a fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ( <i>Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018, Hotărârea Parlamentului nr. 433/2006 cu</i>



		<p>posturilor TV străine care conțin publicitate. La moment legea este supusă controlului constituționalității la Curtea Constituțională.</p>	<p><i>privire la aprobarea statutului, a structurii organizatorice și a efectivului-limită ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului).</i></p> <p>Scopul proiectului constă în precizarea raporturilor juridice dintre furnizorii de multiplexe, autoritățile publice relevante, furnizorii și distribuitorii de servicii media audiovizuale, fără introducerea unor bariere administrative suplimentare în calea dezvoltării TV digitale terestre, modalitatea utilizării capacității disponibile ale multiplexelor, precum și excluderea unor discordanțe.</p> <p>În cazul prezentării de către Consiliul Audiovizualului, la proiectul menționat, a unor propuneri argumentate privind excluderea publicității și teleshopping-ului din serviciile media audiovizuale străine retransmise, se va examina oportunitatea promovării acestor propuneri.</p>
	<p>Soluționarea problemei lipsei de independență a autorității de reglementare, care se află într-un conflict de interes cu operatorul controlat de stat.</p>	<p>Existența conflictelor de interese ale autorității de reglementare a sectorului de telecomunicații cu unicul operator controlat de stat. Autoritatea de reglementare a sectorului de telecomunicații se află din motive obiective în conflict de interes cu unicul operator controlat de stat, ceea ce provoacă apariția problemei de lipsă completă de independență. Un recent exemplu îl poate servi reducerea în anul 2020 a ratelor de terminație a apelurilor naționale în rețele mobile până la nivelul-țintă al UE stabilit pentru anul 2024, păstrând ratele de terminație a apelurilor naționale în rețele fixe de peste 3 ori mai mari decât nivelul UE.</p>	<p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Contravine art. 8 alin. (2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, prin care se stabilește că ANRCETI este independent de Guvern, cu excepția a 3 cazuri (numirea/eliberarea din funcție a conducerii, aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și coordonarea tarifelor pentru telefonia fixă în anumite condiții).</p> <p>De asemenea, această propunere nu corespunde cu obiectivele UE privind fortificarea independenței autorităților de reglementare a pieței de comunicații electronice în procesul de luare a deciziilor.</p> <p>Referitor la soluționarea conflictului de interese, conform Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor</p>

			personale, ține de competența exclusivă a Autorității Naționale de Integritate.
1) Comasarea funcțiilor ANRCETI și SNMFR; 2) Extinderea termenului de valabilitate al licențelor de utilizare a frecvențelor radio de la 15 la 25 de ani.	Neimplementarea unor reglementări care ar reduce povara financiar administrativă și ar îmbunătăți climatul investițional în sectorul telecomunicațiilor. În procesul implementării reglementărilor UE în Republica Moldova se atestă uneori tendința de a prelua doar acele reglementări care limitează condițiile de lucru ale furnizorilor din sectorul telecomunicațiilor, fără introducerea regulilor ce ar reduce povara financiar-administrativă și ar îmbunătăți climatul investițional din acest sector. Pentru a încuraja schimbările pozitive și pentru a diversifica serviciile oferite consumatorilor, următoarele reglementări ar trebui implementate: 1) comasarea funcțiilor ANRCETI și SNMFR, pentru a reduce costurile administrative legate de plățile regulatorii efectuate în domeniul comunicațiilor electronice și costurile utilizării spectrelor de frecvență; 2) Extinderea termenului de valabilitate al licențelor de utilizare a frecvențelor radio de la 15 la 25 de ani.	<b>Se acceptă parțial</b> Comasarea funcțiilor ANRCETI cu SNMFR contravine principiilor stabilite în art. 2 lit. e) din Legea privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare al activității de întreprinzător nr. 424/2004 (Ghiliotina) – e) delimitarea funcțiilor de reglementare, control și inspecție de stat ale autorităților administrației publice de funcțiile de prestare a serviciilor de evaluare ale conformității și altor servicii prestate contra plată. Preluarea funcțiilor SNMFR de prestare ale serviciilor de către ANRCETI va crea situația existentă până la aprobarea Legii comunicațiilor electronice, când același organ efectua controlul în domeniu, presta servicii și elibera autorizații.  Referitor la pct. 2), se va ține cont pentru efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivarea dezvoltării sectorului de comunicații electronice)	
Aprobarea actelor normative conexe: 1) Publicarea calendarului și asumarea organizării primei licitații; 2) Implementarea în legislația secundară a măsurilor menite să asigure bancabilitatea schemei de sprijin.	Organizarea licitației privind adjudecarea capacitaților de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Deși Legea nr. 10/2016 privind promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile, a intrat în vigoare în martie 2018, iar în luna iulie a aceluiși an a fost aprobată și legislația secundară pentru punerea în aplicare a legii, totuși până în prezent nu a fost organizată nici o licitație și nu a fost publicat vreun calendar de organizare, obligație care a început să curgă din 30 noiembrie 2018. Pe de altă parte, în vederea asigurării bancabilității PPA (Power Purchase Agreement) este necesară ajustarea cadrului normativ primar și secundar. La	<b>Se acceptă parțial</b> Publicarea calendarului și asumarea organizării primei licitații va fi posibil după modificarea legislației primare privind promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă. Totuși, acțiunea respectivă parțial se regăsește în PAG 2021-2022 la obiectivul „Implementarea angajamentelor de transpunere a legislației UE, asumate în	

		acest capitol, dar și la alte detalii din legislația secundară, inclusiv elaborarea documentației de licitație, au lucrat consultanții adjudecați de BERD care au oferit suport tehnic Ministerului Economiei și Infrastructurii.	baza acordurilor bilaterale, prin elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative relevante”. Ce ține de implementarea în legislația secundară a măsurilor menite să asigure bancabilitatea schemei de sprijin menționăm că aceasta va fi posibil după ce va fi modificat cadrul primar pe domeniu.
	Elaborarea și aprobarea Planului Național de Energie și Climă.	Republica Moldova trebuie să-și elaboreze viziunea și strategia de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung, luând în calcul reducerea emisiilor CO2 prin decarbonizarea sectorului energetic, al transporturilor și industriei. Elaborarea și aprobarea Planului Național de Energie și Climă este necesară pentru setarea țintelor privind reducerea emisiilor, stabilirea ponderii de energie curată în mixul energetic, precum și alte măsuri menite să reducă poluarea și să combată efectele schimbărilor climatice.	<b>Se acceptă</b> Acțiunea respectivă se regăsește în PAG 2021-2022.
	1) Crearea mecanismelor mai atractive pentru consumatori; prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile în afara schemelor de sprijin; 3) Stabilirea măsurilor fiscale preferențiale pentru importul echipamentelor de producere a energiei electrice din surse regenerabile; 4) Acordarea excepției pentru instalațiile eoliene la utilizarea terenurilor cu bonitate ridicată.	Impulsionarea dezvoltării producerii energiei regenerabile 2) Dispecerizarea Schemele de sprijin stabilite prin Legea nr. 10/2016, menite să promoveze producerea energiei electrice din surse regenerabile, s-au dovedit a fi ineficiente. Schema de sprijin bazată pe licitație nu a fost lansată. Schema de sprijin bazată pe tarif feed-in, aparent a trezit interesul investitorilor, urmează însă a se identifica dacă producătorii confirmați se vor conforma cerințelor legale pentru deținerea acestui statut și vor reuși să pună în funcțiune centralele în termenul stabilit. Mecanismul bazat pe „Net metering” nefiind foarte atractiv financiar și deloc promovat, nu a înregistrat vreun interes semnificativ. Prin urmare, pentru asigurarea tranziției energetice și creșterea treptată a ponderii de energie curată în mixul energetic, este necesar de a impulsiona dezvoltarea producerii energiei regenerabile atât prin aplicarea schemelor de sprijin aprobate, cât și prin crearea de condiții mai atractive ca: 1) promovarea prosumerismului; 2) dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile în afara schemelor de sprijin; 3) stabilirea măsurilor fiscale preferențiale pentru importul de echipamente de producere a energiei electrice din surse regenerabile; 4) promovarea utilizării acoperișurilor pentru panouri	<b>Se acceptă parțial</b> O parte din măsurile propuse se regăsesc în PAG la acțiunea „Îmbunătățirea mecanismelor de sprijin al investițiilor în proiectele de valorificare a energiei regenerabile”, celelalte urmează a fi discutate în procesul de modificare a politicii bugetar – fiscale pentru anul 2022.

		fotovoltaice; 5) acordare de excepții la utilizarea terenurilor agricole cu bonitate ridicată pentru instalațiile eoliene etc.	
	Realizarea interconectării energetice cu România	Aprobarea unui calendar de execuție și punere în funcțiune a primei linii, precum și a calendarelor de realizare a celorlalte două linii de interconectare	<b>Se acceptă parțial.</b> O parte din măsurile propuse se regăsesc în PAG la acțiunea: „Sporirea securității energetice a țării, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport a energiei electrice și a gazelor naturale”.
	Inițierea studiului de fezabilitate privind privatizarea companiilor de distribuție și furnizare de energie electrică	Inițierea studiului de fezabilitate	<b>Nu se acceptă</b>
	Stimularea utilizării surselor alternative de energie prin facilitarea fiscală a utilajului utilizat în cadrul acestora	Evaluarea stimulentei curente; • Studiarea practicii internaționale de aplicare a stimulentei fiscale, în special în perioada în care se dorea impulsivitatea acestora • Implementarea în legislația națională a unui set de facilități fiscale menite să stimuleze utilizarea surselor alternative de energie	<b>Nu se acceptă</b> Propunerile respective urmează a fi discutate în procesul de modificare a politicii bugetar – fiscale pentru anul 2022.
	Promovarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor în scopul reglementării corecte și uniforme a relațiilor în sectorul construcțiilor	Se propune ca, până la adoptarea finală a proiectului, să fie consultat repetat cu părțile interesate.	Comisia parlamentară urmează să anunțe consultări publice.
<b>Camera de Comerț</b>	<b>Propunere nouă.</b> Aplicarea coeficientului sporit la taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în R.M. pentru autovehiculele mai vechi de 5 ani.	Se propune modificări la legislația Fiscală, capitolul 9 (Taxe rutiere) și anume stabilirea coeficientului de multiplicare a taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în R.M. pentru autovehiculele mai vechi de 5 ani, după următoarea schemă. a. Vârsta de la 5-10 ani – coeficientul 1,2 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la cap.9 Cod Fiscal b. Vârsta de la 10-15 ani – coeficientul 2,0 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la cap.9 Cod Fiscal c. Vârsta de la 15-20 ani – coeficientul 3,0 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la cap.9 Cod Fiscal d. Vârsta de la 20 și mai mult – coeficientul 8,0 la taxa calculată conf. Anexa nr.1 la cap.9 Cod Fiscal.  Beneficiu: Aplicarea acestei taxe va încuraja, persoanele fizice și juridice de a procura autovehicule noi. Totodată va avea impact pozitiv asupra economiei și a mediului ambiant.	<b>Nu se acceptă</b> Taxa pentru folosirea drumurilor este o sursă de recuperare a prejudiciului cauzat de circulația autovehiculelor pe drumurile publice. Prejudiciul cauzat depinde, în general, de greutatea vehiculelor în circulație și nu de are legătură cu vârsta acestor vehicule.

<b>Alianța bicicliștilor din Moldova</b>	<b>Propunere nouă, la obiective imediate</b> Dezvoltarea și promovarea politicilor în domeniul transportului alternativ	-Elaborarea și aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor alternative -Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind managementul infrastructurii pentru transportul alternativ și aplicarea conceptului de utilizare flexibilă a infrastructurii pentru transportul alternativ - Elaborarea și aprobarea Ghidului cu recomandări pentru construcția pentru pistelor biciclete și alte elemente de infrastructură pentru transportul alternativ la nivele de republică	Considerăm că acțiunea respectivă trebuie inclusă în Planul de Acțiuni pentru viitorul Program de Mobilitate al RM, iar responsabil pentru realizarea acesteia să fie trecute municipiile.
	Ajustarea și consolidarea cadrului normativ în domeniul transportului alternativ	Elaborarea și aprobarea proiectului de GH privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Transport Alternativ Astfel Agenția: va supraveghea proiectele curente, astfel încât drumurile reconstruite să conțină infrastructură pentru bicicliști și pietoni. va participa în faza inițială de proiectare, astfel încât drumurile noi să conțină infrastructură pentru bicicliști și pietoni. va aplica pentru granturi și va atrage fonduri europene pentru dezvoltarea infrastructurii pentru bicicliști. va oferi consultanță pentru municipalități în acest domeniu. va contracta lucrările pentru construcțiile necesare. va coordona conlucrarea cu alți actori publici. va promova în societate deplasarea cu bicicleta (în școli, universități, dar și în primării și pe toate sursele media disponibile: TV, ziare, rețele sociale etc.).	
<b>Evgheni Camenscic</b>	Eficientizarea energetică a clădirilor publice	LA ACȚIUNI se recomandă includerea a următorului subiect: "Dezvoltarea Sistemului Informațional de Management Energetic în Clădirile Publice (EMIS - Energy Management Information System). INDICATORI: conectarea 1000 de clădiri publice la EMIS RESPONSABILI: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Agenția Pentru Eficiența Energetică Green City Lab Moldova Buget - 3 mil lei Explicații: Acest sistem (EMIS) deja există în cadrul proiectului Green City Lab (UNDP). EMIS a fost preluat din Serbia și există susținerea tehnică pentru dezvoltarea lui în Moldova. EMIS ajută la: - monitorizarea lunară/săptămânală/zilnică a cheltuielilor cu energie și apă - conectarea cheltuielilor cu consumuri de energie, ceea ce la moment nu este posibil în sistemul existent de contabilitate - crearea cadastrului electronic a clădirilor publice din Moldova - dezvoltarea capacităților tehnice a persoanelor, care sunt responsabili pentru întreținerea clădirilor - reducerea cheltuielilor cu 5-15%	<b>Se acceptă</b>

	<p>La obiectivul pe termen scurt <b>"Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea piețelor energetice competitive"</b></p>	<p><b>Se propune:</b> 1. La "Crearea cadrului juridic pentru dezvoltarea industriei serviciilor de auditare energetică, " se propune de adăugat sintagma "...management energetic"  2. La ACȚIUNI: - De adăugat sintagma "Eliminarea barierelor și crearea condițiilor pentru dezvoltarea Obligațiilor Verzi. <b>RESPONSABIL:</b> Ministerul Finanțelor  3. La ACȚIUNI: - Se propune să fie adăugat: Elaborarea/ajustarea regulamentelor ANRE cu privire la On-bill financing - finanțarea eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă prin intermediu prestatorilor de servicii energetice (Termoelectrica, Premier-Energy). On-bill financing oferă posibilitate de a recupera investiții prin includerea costurilor în tarif pe durată de recuperare a investițiilor. Nu pentru toți consumători, dar anume pentru cei care acceptă investiția.</p>	<p><b>Nu se acceptă</b>  În PAG sunt incluse acțiuni în vederea consolidării sectorului serviciilor energetice.  Totodată, urmează să includă în planul de acțiuni al Ministerului activități comune cu reprezentanții Green City Lab în vederea consultărilor propunerilor înaintate și cum acestea pot fi integrate în cadrul normativ aferent.</p>
		<p>Se propune de adăugat: La <b>OBIECTIVE:</b> - Dezvoltarea și promovarea politicilor în domeniul transportului cu emisii zero și emisii reduse: La Acțiuni: Obiective: Elaborarea planului de acțiuni pentru dezvoltarea transport electric și transportului cu emisii reduse.</p>	<p>Acțiunea dată ține de competența Ministerului Finanțelor și Ministerul Mediului – prin facilitarea importului transportului electric și cu emisii reduse.</p>
<p><b>Livia Nistor-Lopatenco – UTM</b></p>		<p>-Trebuie acordată o atenție sporită și intensificată colaborarea între mediul social-economic și universitar. Ar fi binevenită colaborarea între UTM și minister.</p>	<p>S-a luat act de propunere. A fost inițiat un proiect de colaborare cu mediul academic.</p>
<p><b>Valentin Arion – UTM</b></p>	<p><b>Pe sectorul energetic</b></p>	<p>-Decarbonizarea economie 100%. UE a lansat inițiativa de decarbonizare a economiei. De preluat practica europeană.  Reducerea consumului de energie către anul 2030 cu 50%. De  -promovarea eficienței energetice, în special a clădirilor  -promovarea surselor de energie regenerabile  -promovarea SACET-urilor  -de avut o viziune strategică de dezvoltare a sectorului energetic pe termen lung, către 2050.</p>	<p><b>Se acceptă</b>  În PAG 2021-2022 sunt incluse acțiuni care reflectă implementarea propunerilor înaintate:  Lansarea proiectului „Eficiența Energetică în Republica Moldova” (MEEP);  Asigurarea cadrului normativ atractiv pentru crearea condițiilor propice pentru dezvoltarea sectorului energiei din surse regenerabile;  Eficientizarea energetică a clădirilor publice;  Implementarea celui de-al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău (SA Termoelectrica);  Lansarea celui de-al doilea proiect de îmbunătățire a performanței sistemului de</p>



		<p>-Proiectul zero - construcția drumurilor din punct de vedere a siguranței rutiere.</p>	<p>următoarelor documente: - actualizarea NCM C.01.06 Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități;  - elaborarea Codului practic (CP) Încăperi pentru petrecerea timpului liber și activitatea de cultură fizică și însănătoșire pentru persoane cu dizabilități;  - elaborarea Codului practic (CP) Centrele de reabilitare pentru copii și adolescenți cu dizabilități. Reguli de proiectare;  - elaborarea Codului practic (CP) Mijloace tehnice de comunicare și informare de folosire socială (comună). Clasificare. Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități</p> <p><b>Se acceptă</b>  Subiectul va fi inclus în proiectul Strategiei pentru următoarea perioadă.</p>
Tatiana Arapu	Proiect pentru renașterea satelor depopulate în Republica Moldova	<p><b>Scopul proiectului dat este dezvoltarea turismul rural, care poate aduce resurse în satele R. Moldova, crea locuri de muncă și stimula afacerile mici la țară.</b></p> <p>Satele, care au mai mult de 10 case părăsite, rămase fără stăpâni și moștenitori pot încerca să devină Sate Ecologico-Turistice (SET). În acest scop Primăriile acestor sate trebuie să devină proprietari legitimi ai acestor case și cu ajutorul unor investiții (bugetare sau europene) în cadrul unui proiect și departament guvernamental, să facă anumite reparații și amenajări, așa încât ele să devină niște case confortabile de vacanță în stil moldovenesc .</p> <p>Aceste case de vacanță pot fi date în chirie în sezonul de vară (și nu numai) unor familii de orășeni cu copii din R. Moldova, România sau alte țări, care ar vrea să plece din apartamentele lor mici și să petreacă 2-3 săptămâni într-o casă frumoasă la țară. Fiecare casă trebuie să aibă o terasă și o livadă cu pomi fructiferi, tufe de zmeură, coacăză, căpșune, o mică vie și o grădină cu trandafiri. Astfel, dacă o familie de orășeni cu copii vor dori o vacanță la țară, ei vor putea să le ofere copiilor aer curat, fructe, pomușoare din grădină și alte produse ecologice (lapte, brânză, ouă etc.) pe care ar putea să le cumpere de la săteni.</p>	<p>Propunerea dată este racordată domeniului dezvoltării rurale, atribuție din competența Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Regionale.</p>



alexis1985@gmail.com		Ca propunere ca constructorii care folosesc drumurile publice și în momentul construcțiilor aceste drumuri au fost distruse de utilaj greu să fie obligați să remedieze aceste drumuri sau căi de acces. Casa sau construcția să poată fi autorizată numai când aceste reparații s-au produs. Mai ales în orașe acest lucru este foarte actual.	<p><b>Nu se acceptă</b> La momentul actual legislația națională deja prevede sancțiunile care ar urma să fie aplicate în cazul deteriorării drumurilor publice, inclusiv și repararea prejudiciului cauzat.</p>
ATIC - Moldovan Association of ICT Companies	Simplificarea procedurilor de autorizare pentru construcția rețelelor	<p>Se propune modificarea Legii nr. 163/2010 prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stabilirea unei proceduri simplificate de autorizare a lucrărilor de construcție a rețelelor de comunicații electronice, în funcție de tipul lucrărilor/rețelelor (de exemplu, construcția unor structuri de suport pentru rețele sau instalarea rețelelor pe structurile de suport existente, macrocelule sau microcelule, etc.);</li> <li>• eliminarea cerințelor inadecvate sau excesive (cum ar fi acordul notarial de la toți coproprietarii blocului locativ (trebuie să fie suficient acordul gestionarului), depunerea cererii și eliberarea actelor permissive numai proprietarului imobilului, elaborarea planului urbanistic ca condiție pentru eliberarea actelor permissive pentru construcția infrastructurii, obținerea acordului populației pentru extinderea rețelei în localitate, etc.);</li> </ul> <p>De asemenea, se propune crearea unui registru al rețelelor edilitare și aprobarea unor reguli sanitare privind construcția stațiilor de telefonie mobilă în conformitate cu legislația și practica internațională (The International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP), Guidelines For Limiting Exposure To Electromagnetic Fields (100 kHz to 300 GHz), March 2020).</p> <p>Fără de realizarea acestor schimbări, în Republica Moldova va fi imposibilă implementarea serviciilor bazate pe tehnologia 5G. De remarcat că concursurile pentru eliberarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio pentru construcția rețelelor 5G sunt preconizate în trimestrul III al anului 2022, propunerile menționate mai sus fiind regăsite printre obiectivele stabilite de Programul de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2015.</p>	<p><b>Se acceptă parțial</b> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, inclusiv Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.</p> <p>Referitor la crearea unui registru al rețelelor edilitare, conform Legii nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară (ROITE), deținător al acestui registru este Agenția Servicii Publice. Până în prezent ROITE nu a fost implementat de ASP din lipsa mijloacelor necesare pentru crearea sistemului informațional automatizat (SIA) respectiv.</p>
	Aplicarea Legii privind accesul la proprietăți (Legea 28/2016) pentru instalarea și funcționarea rețelelor de comunicații	Se propune ca Guvernul și ministerele să asigure executarea Legii 28/2016 de către instituțiile și întreprinderile din subordine (inclusiv prin aplicarea sancțiunilor față de persoanele cu funcții de răspundere care refuză executarea legii).	<p><b>Se acceptă</b> A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, Legea nr. 254/2016 cu privire</p>

		<p>la infrastructura națională de date spațiale, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Codul fiscal nr.1163/1997, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008).</p> <p>Scopul proiectului constă în:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- crearea Punctului de Informare Unic care va oferi accesul furnizorilor de comunicații electronice la informația despre infrastructura disponibilă;</li> <li>- obligația efectuării coordonate a lucrărilor civile, ceea ce va micșora până la 80 % costurile pentru crearea rețelelor de comunicații electronice;</li> <li>- stabilirea unor sancțiuni suplimentare pentru prevenirea unor eventuale abuzuri;</li> <li>- simplificarea procedurii de autorizare pentru construcția rețelelor de comunicații electronice.</li> </ul>
<b>Taxa de lux de "2,5 %"</b>	<p>Se solicită modificarea Legii fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației, nr. 827 din 18.02.2000, în vederea excluderii art. 4. alin. (1) litera c), și anume a obligativității transferurilor lunare de către persoana juridică care prestează servicii de telefonie mobilă.</p>	<p><b>Se acceptă</b></p> <p>A fost propusă acțiunea privind revederea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse prestatorilor de servicii de telefonie mobilă (în mărime de 2,5%, iar din anul 2022 se va micșora la 1,5%), iar executor principal este propus Ministerul Finanțelor.</p>
<b>Taxa de portabilitate</b>	<p>Contractul cu firma "NP Base" S.R.L. expiră la 30.06.2023, iar ANRCETI este obligată să organizeze, în timp util, un nou concurs pentru selectarea administratorului care va administra portabilitatea după expirarea acordului actual. Deoarece prevederile Acordului actual între BDC și ANRCETI conțin prevederi ambigue ( în special la dreptul de utilizare a licenței pentru actuala BDC) și nu oferă o certitudine cu privire la derularea procesului de portabilitate în viitor, considerăm că ar fi binevenit ca ANRCETI să elaboreze strategia și Planul cu privire la portabilitate până la sfârșitul anului 2021 (care să prevadă și aspectele ce țin de transferul licenței), conform planului de activitate a instituției, cu consultarea furnizorilor.</p>	<p><b>Nu se acceptă.</b></p> <p>Contravine art. 8 alin. (2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, prin care se stabilește că ANRCETI este independent de Guvern, cu excepția a 3 cazuri (numirea/eliberarea din funcție a conducerii, aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și coordonarea tarifelor pentru telefonie fixă în anumite condiții).</p> <p>De asemenea, această propunere nu corespunde cu obiectivele UE privind</p>

			fortificarea independenței autorităților de reglementare a pieței de comunicații electronice în procesul de luare a deciziilor.
	<p><b>Anularea sau reducerea taxelor excesive, specifice industriei, precum:</b></p> <p>a. taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului, care sunt disproporționate în raport cu taxele similare din alte țări, având în vedere PIB-ul pe cap de locuitor și numărul populației, și ar putea constitui un obstacol important pentru implementarea tehnologiei 5G;</p> <p>b. taxa pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, în mărime de 0,5% pe valoarea investițiilor în rețele.</p>		<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>Referitor la taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe și taxele recurente de gestionare a spectrului, se propune efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivarea dezvoltării sectorului de comunicații electronice).</p>
<p><b>Transpunerea echidistantă a reglementărilor UE în legislația națională</b></p>	<p>Se propune modificarea Legii comunicațiilor electronice și Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, prin introducerea unor reglementări ce ar prevedea următoarele:</p> <p>a. Comasarea funcțiilor ANRCETI cu SNMFR cu scopul reducerii costurilor administrative legate de plata de reglementare în domeniul comunicațiilor și costurile pentru utilizarea spectrului de frecvențe;</p> <p>b. Extinderea termenului de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențele radio de la 15 ani la 25 ani;</p> <p>c. Reducerea taxelor de licență și de utilizare a spectrului de frecvențe radio prin stabilirea unor formule de calcul transparente, conform recomandărilor UE, ce conțin factori bazați pe criterii obiective și nu pe criteriul insuficiențelor atestate la bugetul de stat</p> <p>d. Convertirea în lei a taxelor administrative prevăzute de licențele de utilizare a spectrului de frecvențe care sunt stabilite în valută străină. La momentul actual, taxele pentru utilizarea frecvențelor sunt stabilite în Euro, cu toate că serviciile pe piață sunt prestate consumatorilor în moneda națională și investițiile în infrastructura de telefonie mobilă sunt exclusiv în valută străină. Acest fapt pune sub risc previzibilitatea în afaceri, expune furnizorii la fluctuațiile</p>		<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>Comasarea funcțiilor ANRCETI cu SNMFR contravine principiilor stabilite în art. 2 lit. e) din Legea privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare al activității de întreprinzător nr. 424/2004 (Ghiliotina) – e) delimitarea funcțiilor de reglementare, control și inspecție de stat ale autorităților administrației publice de funcțiile de prestare a serviciilor de evaluare ale conformității și altor servicii prestate contra plată. Preluarea funcțiilor SNMFR de prestare ale serviciilor de către ANRCETI va crea situația existentă până la aprobarea Legii comunicațiilor electronice, când același organ efectua controlul în domeniu, presta servicii și elibera autorizații.</p> <p>Referitor la pct. b)-d), se va ține cont pentru efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivarea</p>

		valutare și afectează direct capacitățile economice ale furnizorilor.	dezvoltării sectorului de comunicații electronice).
	<b>ANRCETI ( trecerea Agenției din subordinea Guvernului către Parlament, după exemplele statelor Europene)</b>	<p>Studiul nominalizat vine cu o serie de propuneri în acest sens, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Desemnarea membrilor Consiliului de Administrație a ANRCETI de către Parlament, dar nu de Guvern;</li> <li>• Implicarea unei alte autorități publice din altă ramură a puterii de stat în verificarea și aprobarea deciziilor privind structura organizatorică, bugetul și rapoartele ANRCETI, în vederea soluționării conflictelor de interese, presupusei lipse a responsabilității și asigurării stabilității, previzibilității și transparenței reglementării.</li> </ul>	<p><b>Se acceptă parțial</b> Se va ține cont pentru efectuarea unui studiu de cercetare, conform art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Acțiunea de efectuare a studiului va fi inclusă în Foaia de parcurs pentru impulsivarea dezvoltării sectorului de comunicații electronice).</p> <p>Contravine art. 8 alin. (2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007, prin care se stabilește că ANRCETI este independent de Guvern, cu excepția a 3 cazuri (numirea/eliberarea din funcție a conducerii, aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare și coordonarea tarifelor pentru telefonie fixă în anumite condiții).</p> <p>De asemenea, această propunere nu corespunde cu obiectivele UE privind fortificarea independenței autorităților de reglementare a pieței de comunicații electronice în procesul de luare a deciziilor.</p> <p>Referitor la soluționarea conflictului de interese, conform Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, ține de competența exclusivă a Autorității Naționale de Integritate.</p>
	<b>Solicitări de blocare a conținutului online.</b>	<p>Cadrul legal actual nu asigură mecanisme legale care ar asigura libertatea internetului. Este de menționat faptul că au fost tentative de a elabora unele reglementări în acest sens prin așa numitul proiect "Big brother law", însă acesta a fost criticat vehement de societatea civilă și de Comisia de la Veneția, fiindcă conținea prevederi care admiteau apariția abuzurilor din partea organelor împuternicite.</p> <p>Cu regret, aceste critici au fost ignorate și în anul 2020 Parlamentul, fără consultare publică, a aprobat modificări legislative încă mai</p>	<p><b>Se acceptă parțial</b> Ține de atribuția nemijlocită a Ministerului Afacerilor Interne. MIDR va participa în calitate de coexecutor.</p>

		<p>controversate decât cele din proiect inițial. Aceste modificări nu prevăd la solicitarea cui (persoane private sau autorități publice și care anume) furnizorii sunt obligați să sisteze accesul, la comiterea căror infracțiuni sau încălcări ale legislației poate fi dispusă asemenea măsură, la care etapă a procesului penal sau administrativ poate fi dispusă asemenea măsură, în care condiții și pe ce termen poate fi dispusă asemenea măsură, prin care act juridic se dispune asemenea măsură, dacă asemenea măsură trebuie autorizată în prealabil de o instanță de judecată, care este modul de atac al unei asemenea măsuri, etc.</p> <p>Aplicarea măsurii de blocare a accesului la anumit conținut din Internet în temeiul acestor modificări creează un precedent periculos. Modificările în cauză pot servi ca temei pentru blocarea accesului la pagini web, despre care se pretinde că ar contribui la comiterea oricărei încălcări a legislației în vigoare, la solicitarea oricărui colaborator al organelor de drept sau funcționar public cu funcții de control, fără nici un control judiciar prealabil. De asemenea, aceasta permite blocarea adreselor IP, care, de regulă, găzduiesc și alte pagini web față de care nu există obiecții. Astfel, pot fi blocate paginile web ale concurențelor în afaceri, mass media incomodă sau oponenților politici.</p> <p>În opinia Curții Europene a Drepturilor Omului, restricțiile, cum ar fi ordinele de blocare a internetului „nu sunt neapărat incompatibile cu Convenția, ca principiu. Cu toate acestea, este necesar un cadru legal, care să asigure atât un control strict asupra întinderii interdicțiilor, cât și un control judiciar eficient pentru a preveni orice abuz de putere [...]”. În această privință, controlul judiciar al unei astfel de măsuri, bazat pe o cântărire a intereselor concurente în joc și menit să stabilească un echilibru între ele, este de neconceput fără un cadru care să stabilească norme precise și specifice privind aplicarea restricțiilor preventive asupra libertății de exprimare [...]” (Ahmet Yıldırım v. Turkey, Cerere Nr 3111/10, Hotărâre din 18.12.2012, § 67).</p> <p>Astfel îndemnăm autoritățile să inițieze operarea modificărilor corespunzătoare la legislația în vigoare care să permită furnizorilor de servicii de acces la Internet aplicarea măsurilor solicitate de organele de forță respectând principiul legalității.</p>	
	<p><b>Alte recomandări esențiale de care ar urma să se țină cont:</b></p>	<p>Revizuirea regulilor privind câmpurile electromagnetice (CEM), actualmente netransparente și excesiv de stricte în raport cu cele aplicate în alte state;</p>	<p><b>Se acceptă parțial</b> A fost propusă acțiunea privind elaborarea Regulamentului sanitar privind protecția populației de acțiunea câmpurilor</p>

			electromagnetice generate de obiectivele radiotehnice de emisie, însă executor principal este Ministerul Sănătății (pct. 4.1 din Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin HG nr. 987/2020).
		Asigurarea protecției rețelelor publice de comunicații electronice date în exploatare, prin prevenirea demontării siturilor, a întreruperilor abuzive de energie electrică, autorizării proiectelor de renovări publice și dezvoltări imobiliare care nu analizează impactul potențial asupra rețelelor	Se va propune majorarea amenizii pentru deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice din art. 255 al Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, precum și alte cazuri de contravenție pentru situațiile menționate. Conform Hotărârii Guvernului nr. 284/2009 pentru aprobarea Regulilor privind protecția rețelelor de comunicații electronice și executarea lucrărilor în zonele de protecție și pe traseele liniilor de comunicații electronice, este prevăzută procedura de recuperare a pagubei materiale de către gestionarii rețelelor respective.
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Comunicarea termenilor de licență pentru spectrul 5G într-un mod transparent, inclusiv cu privire la obligațiile de acoperire.</li> </ul>	Conform Planului de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 987/2020, sunt prevăzuți termenii de elaborare a documentației pentru organizarea concursurilor de eliberare a licențelor pentru utilizarea frecvențelor destinate tehnologiei 5G (700 MHz și 3600 MHz) și anume finele anului 2022 și în cazul nesolicitării acestora – pentru finele anului 2023. Referitor la obligația de acoperire, indicatorii de acoperire recomandați sunt prevăzuți în pct. 17 din Program. Desfășurarea acestor concursuri și stabilirea condițiilor concrete de licență

			ține de competența exclusivă a Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.
		Revizuirea legii care impune operatorilor rețelelor de cablu obligația de a exclude publicitatea și teleshopping-ul din serviciile media audiovizuale străine retransmise (la moment legea este supusă controlului constituționalității la Curtea Constituțională).	<p>Nu ține de competența MIDR.</p> <p>Însă, a fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018, Hotărârea Parlamentului nr. 433/2006 cu privire la aprobarea statutului, a structurii organizatorice și a efectivului-limită ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului</i>).</p> <p>Scopul proiectului constă în precizarea raporturilor juridice dintre furnizorii de multiplexe, autoritățile publice relevante, furnizorii și distribuitorii de servicii media audiovizuale, fără introducerea unor bariere administrative suplimentare în calea dezvoltării TV digitale terestre, modalitatea utilizării capacității disponibile ale multiplexelor, precum și excluderea unor discordanțe.</p> <p>În cazul prezentării de către Consiliul Audiovizualului, la proiectul menționat, a unor propuneri argumentate privind excluderea publicității și teleshopping-ului din serviciile media audiovizuale străine retransmise, se va examina oportunitatea promovării acestor propuneri.</p>
	<b>Remunerația pentru copierea privată</b>	Pentru a soluționa problemele menționate, se propune promovarea modificărilor la Legea nr. 139 din 2010, elaborate de Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru, care stabilesc plafoane echitabile și un mecanism garantat și nediscriminatoriu de colectare a acestor plăți de la toți producătorii și importatorii de dispozitive care cad sub incidența acestei legi. După aprobarea legii de către Parlament, Guvernul urmează să aprobe lista dispozitivelor pentru care se achită taxa. De asemenea, aceste modificări vizează stabilirea	<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>A fost propusă acțiunea privind ajustarea mecanismului de colectare și cotei remunerației compensatorii achitate la importul echipamentelor care pot fi utilizate la reproducerea operelor publicate legal, în condițiile art. 26 al Legii nr. 139/2010 privind dreptul de autor și</p>

		<p>prin lege a unui plafon echitabil pentru taxa de autor achitată de distribuitorii de programe TV.</p> <p>Totodată, legea va stabili și plafoane pentru comisioanele care pot fi percepute de OGC pentru distribuirea acestor venituri autorilor.</p> <p>Potrivit estimărilor, suma plăților care ar fi astfel colectate s-ar ridica la circa 20 milioane lei (1 milion EURO) anual.</p>	<p>drepturile conexe (responsabil Ministerul Economiei și AGEPI).</p>
	<p><b>Reformarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal.</b></p>	<p>Mediul de afaceri a transmis către Parlament o listă actualizată de obiecții și propuneri la proiectele aprobate în prima lectură. O listă similară au transmis și experții UE. Mediul de afaceri mizează pe examinarea obiectivă a tuturor acestor propuneri de către experții Parlamentului și definitivarea acestor legi ținând cont de aceste propuneri.</p>	<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>Ține de atribuția nemijlocită a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.</p> <p>MIDR va participa în calitate de coexecutor.</p>
	<p><b>Indicatorii de produs/rezultat și acțiunile propuse la capitolul comunicații electronice.</b></p>	<p>Se observă o incoerență între indicatorii de produs/rezultat și acțiunile propuse la capitolul comunicații electronice.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Penetrare acces Internet la puncte fixe – 30% din numărul populației sau circa 75% din numărul gospodării;</li> <li>- Penetrare acces Internet la puncte mobile – 92%;</li> </ul> <p>Astfel, PAG 2021-2022 prevede atingerea unor anumite rate de penetrare a accesului la Internet la puncte fixe și la puncte mobile, fără ca să fie prevăzute acțiuni care să asigure atingerea acestor indicatori.</p> <p>În acest context, se propune includerea în PAG a măsurilor de reducere a poverii fiscale și administrative asupra furnizorilor de rețele de comunicații electronice, propuse de asociațiile de business.</p>	<p><b>Se acceptă parțial</b></p> <p>A fost propusă acțiunea privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2017, Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Codul fiscal nr. 1163/1997, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008)</p> <p>Scopul proiectului constă în:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- crearea Punctului de Informare Unic care va oferi accesul furnizorilor de comunicații electronice la informația despre infrastructura disponibilă;</li> <li>- obligația efectuării coordonate a lucrărilor civile, ceea ce va micșora până la 80 % costurile pentru crearea rețelelor de comunicații electronice;</li> <li>- stabilirea unor sancțiuni suplimentare pentru prevenirea unor eventuale abuzuri;</li> <li>- simplificarea procedurii de autorizare pentru construcția rețelelor de comunicații electronice.</li> </ul>



			De asemenea, a fost propusă acțiunea privind revederea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse prestatorilor de servicii de telefonie mobilă (în mărime de 2,5%, iar din anul 2022 se va micșora la 1,5%).
<p><b>Roaming.</b> Indicatorii de produs/rezultat și obiectivele imediate în domeniul serviciilor de roaming nu reflectă necesitățile reale ale utilizatorilor din Republica Moldova.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Micșorarea cu cel puțin 30% a tariful maxim pentru utilizatorii serviciului de roaming care călătoresc în statele Parteneriatului Estic;</i></li> </ul> <p>RM întreține legături comerciale, turism, culturale și umanitare, în principal, cu țările Uniunii Europene, în special România, și Ucraina.</p> <p>Implementarea unui acord privind reducerea tarifelor de roaming este o sarcină destul de complicată, deoarece necesită încheierea acordurilor bilaterale cu fiecare din operatorii de telefonie mobilă din statele participante. Astfel, considerăm că eforturile autoritățile ar trebui să se concentreze pe reducerea tarifelor pentru serviciilor de roaming, în primul rând, cu țările vecine și, ulterior, cu Uniunea Europeană.</p> <p><b>Prin urmare, se propune stabilirea, în schimb, a obiectivului de aprobare a acordului respectiv, mai întâi, cu România și, ulterior, cu Ucraina, precum și inițierea consultărilor cu Uniunea Europeană în acest sens.</b></p>			<p><b>Nu se acceptă</b></p> <p>Elaborarea acestui Acord realizează angajamentul statelor Parteneriatului Estic, inclusiv și a Republicii Moldova, reafirmat în cadrul celei de a Treia Reuniuni Ministeriale a Parteneriatului Estic privind economia digitală, organizată la București la 28 februarie 2019, de a semna un Acord Regional privind Roaming-ul.</p>